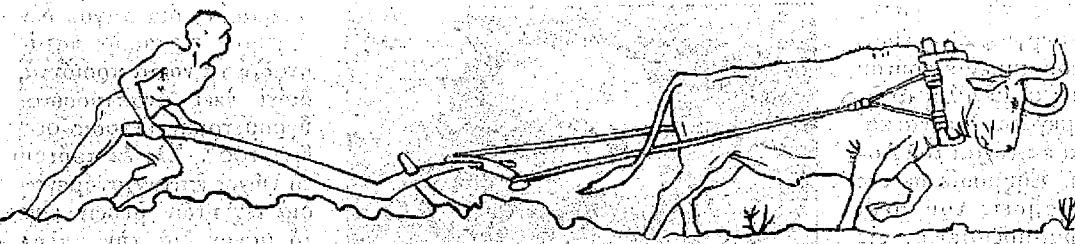

ΠΟΡΤΡΑΙΤΟ ΥΠΟ ΚΛΕΟΝΙΚΗΣ ΛΕΠΡΙΩΤΗ

ΠΑΝΔΟΘΗΝΑΙΔ

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥΣ ΚΑΙ ΣΠΟΥΔΑΣΤΑΣ

ΕΤΟΣ ΙΒ 31

ΜΑΡΤΙΟΥ 1918

276

ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ

Την 30 Δεκεμβρίου τοῦ ληξαντος ἔτους ἀπέθανεν εἰς Παρισίους, διὸ Ιωάννης Λοβέρδος, εἰς ἡλικίαν 40 ἑτῶν. Οὐ βίος τοῦ ὑπῆρξε βραχὺς ὅλος ἐντονος καὶ μεστὸς ἔργασίας καὶ ἀποτελεσμάτων. Τὸ δαιμόνιον σκοτισθενεῖ εἰς τὰ σπλαγχνα του ἀφ' ὃτου κατέληπε τὸ θρανία τοῦ σχολείου. Αὐτὸ τὸν ἔφερεν εἰς τὸ Παρίσι πρὸ εἰλικρίνης ἑτῶν. Ταῦτα του τοτὲ ἔφροδα ἦτο δίπλωμα τῆς Γεωγυμής σχολῆς τοῦ Μονπελιέ. Εἰς τὸ Παρίσι συνεπλήρωσε τὰς μελέτας του ἀσχοληθεῖς ἴδιως εἰς τὴν δογανικὴν χημείαν. Ή πρώτη ἔργασία του ἦ δροΐα ἀπετέλεσε τὸ πρῶτον βίημα ἐξόδου ἐκ τῆς ἀφανείας ἦτο τὸ βιβλίον του: «Αἱ κρυπτόγαμοι ἀσθέτειαι τῶν σιτηρῶν» (*Les maladies cryptogamiques des Céréales*). Έν τούτῳ κατόπιν διὸ Ι. Λοβέρδος ἐδημοσίευε εἰς τὴν *Nature*, τὴν περίφημον μελέτην του περὶ τοῦ ἐνοφθαλμισμοῦ τῶν ζώων (*La grêve animale*) διὰ τῆς ὁποίας ἀπεδείκνυε διτεῖς όχι μονον διὰ τῆς συγενείας τῶν γενῶν καὶ εἰδῶν (*croisement de races*) ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ ἐνοφθαλμισμοῦ ἡμιτορει νό ἐπιδιωχθῆ ἡ μεταβολὴ καὶ βελτιώσις τῶν ζώων. Ανέφερεν δέ, ἀφοῦ ἐξῆλησε τὸ θεωρητικὸν μέρος, τὸ παραδειγματικὸν ζωτικόν τῆς βορείου Αγγλίας οἱ δροΐοι κατορθώνουν ἀποκόπτοντες τεμάχια ἐκ κέρατος τράγου καὶ προσαρμόζοντες αὐτὰ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἀμιγῶν να μεταβάλουν τοντού εἰς κεφαλόφορο. Ταῦτα τεμάχια τοῦ κερατοῦ συστηματούμενα ἀναπτύσσονται καὶ τούτο καταφθούγει ἀκριβῶς διὰ τῆς ἴδιας μεθόδου κατά τὴν ὁποίαν καὶ διὰ ἐνοφθαλμισμοῦ τῶν φυτῶν. Ή μελέτη ἦτο μιῆτης, διὰ πλουσίων δὲ ἐπιχειρημάτων ἀπέληγεν εἰς τὸ συμπέρασμα διτεῖς δοκιμαστές τὰς ζωοτεχνίας θάνατογνώσιν διὰ τοῦ ἐνοφθαλμισμοῦ τῶν ζώων, διὰ δροΐος εἶνε ἦ

μέλλουσα κατάκτησις τῆς ἐπιστημονικῆς ἔρευνης καὶ τὸ τελευταῖον κεφάλαιον τῆς βιολογίας.

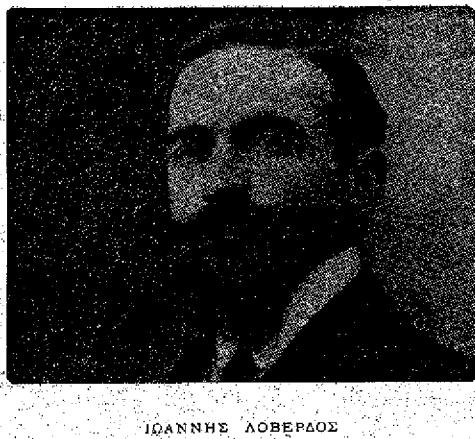
Ἐν τούτῳ κατόπιν ἦτο κατά τὸ 1900 διὸ Ι. Λοβέρδος, ἔρευνητής ὀσφραγιδωμένος τὸ ἐπίκαιρον, ἐστόρεψε τὰς μελέτας του ἐπὶ τοῦ τεχνητοῦ ψύχους (*Froid artificiel*), ἐπὶ ἐκείνου τὸ ὄποιον σήμερον καλείται ἐπιστήμη τοῦ ψύχους. Παρετήρησεν διτεῖς διὰ δοιδίμος τῶν ψυγειῶν αὐξάνει εἰς διλας τὰς χώρας καὶ διτεῖς εἰς τὰ κοιτή τῶν πλοιῶν ἐποποθετοῦντο ψυγεῖα διὰ τὴν μεταφοράν τῶν νωπῶν προϊόντων. Ἐπεξήγησε καὶ ἐπέτυχεν ἀπὸ τὸ *Υπουργεῖον* τῆς Γεωγίας, τὸ ὅποιον διηγήσθη τότε δ. *Meline*, ἀποστολῆς εἰς Αγγλίαν Βέλγιον καὶ Δανίαν πρὸς μελέτην τῶν ἐκεῖ ἐφαρμοζούμενον μεθόδων τῆς ψυγείας. Ή ἔκδεσις τῆς δοιδίμου ἐδημοσίευσεν ἦτο ἐγερτιστοῖον διὰ τὴν γαλλικὴν Κυβεργητικὴν. Παντοῦ εὗρε τὰς ἐφαρμοζούμενας μεθόδους πληρεστέρας καὶ μεγάλα τὰ ὀφελήματα ἐκ τούτων, ὑστεροῦν δὲ σημαντικῶς τὴν Γαλλίαν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ τεχνητοῦ ψύχους. Ή *Meline* κατόπιν τῆς ἐκνέσεως του ταυτῆς τοῦ ἀπένειμε τὸ παρασήμον τοῦ *Mérite agricole* καὶ τὸν διώρισεν ἐπιθεωρητην εἰς τὸ *Υπουργεῖον*. Ἐκτοτε τοῦ ἀνετέθησαν ἐπανειλημμένος ἀποστολῆς ὑπὸ τοῦ *Υπουργείου*, τελευταῖος δὲ τοῦ ἀνετέθη ἀποστολῆς εἰς Αλγερίαν πρὸς μελέτην τῆς καλλιεργείας τῆς σταφιδαπέλου. Ήτο δὲ τοῦ Ι. Λοβέρδου εξανεστησαν διὰ τὴν προτίμησιν αὐτῆν ἐνὸς εξεντονού διατεῖς τῆς Κυβεργητικῆς καὶ κατωθωσαν καὶ ματαίωσαν τὴν ἀποστολήν, ἀνακληθεῖσας τῆς ἐντολῆς. Συγέτεια ὀμήσος ἦτο ἡ παραίτησις τοῦ κ. Ι. Λοβέρδου ἐκ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας. Ήτο δὲ τοῦ Ι. Λοβέρδου δὲν ξανοποιεῖ τὰς βλέψεις καὶ τὴν φιλοδοξίαν του. Ἐπεδόμη εἰς τὴν μελέτην τοῦ τεχνητοῦ ψύχους καὶ τοῦ συναφούς πρὸς τούτο

ζητήματος της ίδρυσεως και λειτουργίας Σφραγεών. Από τον σημείου τούτου δροχίζουν οι μεγάλοι άγωνες, αι μεγάλαι έρευναι και μεγάλαι έπιτυχαι τοῦ Λοβέρδου. Εδημοσίευσε τὰς παρατηρήσεις του περὶ τῶν ἐφαρμοζόμενων εἰς ἄλλας χώρας μεθόδων, ἔξεδωκε βιβλία; (*Le Froid artificiel*, 500 σελίδων) ίδρυσε ἐργαστήρια διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν καὶ τὸν πειραματισμὸν, ἔζητησε καὶ ἐπέτυχε ἐπιχορήγησιν τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως, ίδρυσε διεθνῆ Ἐπιτροπείαν πρὸς ἔρευναν ἐπιστημονικὴν εἰς τὴν ὅποιαν μετέσχον ἀμέσως δώδεκα Κράτη δι' ἐπιχορηγήσεων, ἔχοντα τὸ δικαίωμα νὰ καρπούνται τῶν τελειοποιήσεων καὶ βελτιώσεων εἰς τὰς μεθόδους τῆς παραγωγῆς καὶ τὰς πρακτικὰς ἐφαρμογὰς τοῦ τεχνητοῦ ψύχους, ὡργάνωσε τέλος τὸ Διεθνὲς Συνέδριον τοῦ 1908 ἐν τῶν σπουδαιότερων καὶ λαμπροτέρων διεθνῶν Συνέδριων, ὡς ἔχαρακηρίσθη, τῆς γαλλικῆς πρωτευούσης. Μὲ τὸ σύνολον τοῦτο τῆς κινήσεως καὶ τῆς ἐργασίας δὲν κατώθεσε μόνον νὰ ἀναγνωρισθῇ εἰς τὸν εὐρύτατον ἐπιστημονικὸν κόσμον ὡς αὐθεντία ἀλλ' ἔδωκε συγχρόνως εἰς τὴν Γαλλίαν τὰ πρωτεῖα τῆς ἐπὶ τοῦ τεχνητοῦ ψύχους ἐπιστημονικῆς ἔρευνῆς καὶ πρακτικῆς ἐφαρμογῆς.

Ἄς ίδωμεν ἔγγυτερον τὰ ἀποτελέσματα εἰς τὰ ὅποια ἀπέληξεν διὰ τῶν ἐν τῷ ἐργαστήριῳ του ἐπιστημονικῶν ἔρευνῶν του.

Διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ κρέατος ἐφηρόμενον δόσο μένθοδοι ἡ ἀπλῆ ψύξις πέριξ τοῦ οὐ καὶ ἡ ἀπόψυξις εἰς πολλοὺς βαθμοὺς κάτω τοῦ οὐ. Τὸ πρῶτον μέσον ἀπέδειξεν δὲ Λοβέρδος διὰ τὸ πατά πολὺ ἀνώτερον τοῦ δευτέρου, διότι τὸ κρέας διετήρει πλήρεις τὰς ίδιοτητάς του. Τὸ μειονέκτημα δικινούσιον μεθύλιον καὶ ἀπέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα, διότι τὰ καταλλήλοτερα πρὸς τοῦτο εἶναι τὰ ἀκόλουθα: Ὁ ἀνυδρίτης τοῦ θειώκου δέξεος, τὸ διοξείδιον τοῦ ἀνθρακοῦ, τὸ χλωριούν μεθύλιον καὶ ἐν μέρει ἡ ἀμμωνία. Διὰ τὰ κρέατα εἶναι καταλλήλοτερος δὲ ἀνυδρίτης τοῦ θειώκου δέξεος, διὰ τὰ φάρματα ἡ ἀμμωνία.

Αἱ οὐσιωδέστεροι παρατηρήσεις καὶ οἱ πειραματισμοὶ τοῦ Λοβέρδου ἔγένοντο ἐπὶ τῶν ἀποτελέσματων τῆς δια ψύξεως διατήρησεως τῶν προϊόντων καὶ ίδιως τοῦ κρέατος. Διὰ τῶν πειραμάτων του ἀπέδειξεν διότι διὰ τῆς ἀπλῆς ψύξεως εἰς τὸ οὐ ἡ ὀλίγην τι ἀνώθεν τὰ γωπά προϊόντα καὶ ίδιως τὸ κρέας, δχι μόνον δὲν στερούνται τῶν καλῶν αὐτῶν ίδιοτήτων, ἀλλ' ἀπεναντίας ἀποβάνουσι γάγγεστέα καὶ εὐπε-

ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ

μορασίας διὰ πάγου δὲν διατηρεῖ εἰς καλὴν κατάστασιν τὰ γωπά προϊόντα, διότι ἐκεῖ διαπλύσεται ὑγρομετρικὴ ἐντασίς 90° ἐως 100°. Ως ἐκ τούτου τὸ ψύχος ἐπιτυχανόμενον διὰ τεχνητῶν μέσων εἶναι τὸ μόνον διὰ τὴν καλὴν διατήρησιν τῶν προϊόντων. Επερος παράγων εἶναι ἡ ἀγνότης τοῦ δέρος ἡ δοπια κατορθύνται διὰ τῆς τοποθετήσεως εἰς τὸ ἀντι τούχωμα τοῦ θαλάμου τοῦ ψυγείου μαλακοῦ ἐπιστρώματος ἐπικεχρι-

μένου διὸ οὐσιῶν αἱ δοπια ἀπορροφοῦσι πᾶν αἰωρούμενον μόλυσμα. Οἱ ἀργοὶ ψυγείων δέκα τῶν κατωθεν, ἀνέρχεται ἐφ' ὅσον δροχίζει ἐπὶ ὀλίγον νὰ θερμαίνεται, καὶ διὰ τοῦτο τοποθετεῖται τὸ ἐπιστρώμα εἰς τὸ ἀντι τούχωμα καὶ ἀποκαθαρίζεται. Υπὸ τας συνηθίκας αὐτὰς δὲ Λοβέρδος κατορθύνεται νὰ διατηρησῃ κρέατα αἵρεντα μόνον, βιδών τοῦ ήμερας καὶ χόιδων. Ι. 5.

Τὸ μηχάνημα τῆς ψύξεως βασίζεται ἐπὶ τῆς ἀρχῆς κατὰ τὴν δοπια: «πάν υγρὸν ἔξατμιζόμενον ἀπορροφᾷ κατὰ τὴν μετατροπὴν τοῦ μερος διερμότητος. Τὸ μηχάνημα τῆς ψύξεως ἔχει δοχεῖον, εἰς τὸ δοπιον τὸ ἐναποτιθέμενον υγρὸν ἔξατμιζεται. Οἱ ἀτμοὶ διοχετεύεται εἰς τὴν ἀγγεῖον, εἰς τὸ δοπιον λόγῳ διαφορᾶς θερμοκρασίας διγροποιεῖται καὶ τὸ υγρὸν ἐπανέρχεται, ἐπαναλαμβάνομένης τῆς ἔξατμισεως, ητίς καὶ ἐπιφέρει τὴν πτῶσιν τῆς θερμοκρασίας ὀλίγον καὶ ὀλίγον εἰς μεγάλους βαθμούς. Τὰ πτητικά υγρὰ εἶναι τὰ χοητιμοποιουμένα πρὸς τοῦτο Οἱ Λοβέρδος ἔκαμεν ἐπὶ τοῖτων μακρὸν πειραματισμοὺς καὶ ἀπέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα, διότι τὰ καταλλήλοτερα πρὸς τοῦτο εἶναι τὰ ἀκόλουθα: Οἱ ἀνυδρίτης τοῦ θειώκου δέξεος, τὸ διοξείδιον τοῦ ἀνθρακοῦ, τὸ χλωριούν μεθύλιον καὶ ἐν μέρει ἡ ἀμμωνία. Διὰ τὰ κρέατα εἶναι καταλλήλοτερος δὲ ἀνυδρίτης τοῦ θειώκου δέξεος, διὰ τὰ φάρματα ἡ ἀμμωνία.

Αἱ οὐσιωδέστεροι παρατηρήσεις καὶ οἱ πειραματισμοὶ τοῦ Λοβέρδου ἔγένοντο ἐπὶ τῶν ἀποτελέσματων τῆς δια ψύξεως διατήρησεως τῶν προϊόντων καὶ ίδιως τοῦ κρέατος. Διὰ τῶν πειραμάτων του ἀπέδειξεν διότι διὰ τῆς ἀπλῆς ψύξεως εἰς τὸ οὐ ἡ ὀλίγην τι ἀνώθεν τὰ γωπά προϊόντα καὶ ίδιως τὸ κρέας, δχι μόνον δὲν στερούνται τῶν καλῶν αὐτῶν ίδιοτήτων, ἀλλ'

πτοτέρα τροφή, διότι τὸ ψύχος ἔχει οὐσιωδή ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἐκκρίσεως τῆς πτωματίης, ἡ δοπια ἀναπτύσσεται ἀμά τὰ κρέατα μείνουν ἐκτεθειμένα εἰς ὑψηλὴν θερμοκρασίαν, ἐνίστε καὶ ἐπὶ ὀλίγον μόνον χρόνον. Αποβαίνει ἐκ τούτου τὸ κρέας εὐγεστότερον καὶ μᾶλλον εὐπεπτον. Ἀφ' ἐτέρου τὸ ψύχος ἔχει τὴν δύναμιν νὰ διατηρῇ τὰ κρέατα ὑγρῶν ζώων. Τῶν ζώων τὰ δοπια κατεπονηθησαν ἡ ὑπέρεφραν ἐκ νοσήματος ἡ πυρετού τὸ κρέας μελανόν ταχύτερον καὶ αἴσιον εὐπεπτον. Ἀφ' ἐτέρου τὸ ψύχος ἔχει τὴν δύναμιν νὰ διατηρῇ τὰ κρέατα ὑγρῶν ζώων. Τῶν ζώων τὰ δοπια κατεπονηθησαν ἡ ὑπέρεφραν ἐκ νοσήματος ἡ πυρετού τὸ κρέας μελανόν ταχύτερον καὶ αἴσιον εὐπεπτον.

Τὰ πειράματα τοῦ Λοβέρδου εἰς τὸ ἐργαστήριον του ἔγένοντο διὸ ἔκαστον εἶδος κρέατος καὶ μὲ συνδυασμοὺς μεταβολῶν θερμοκρασίας, υγρασίας καὶ ἀερισμού, ὡστε διευπάθησαν διὸ ἔκαστον εἶδος τὰ μέσα τῆς ψύξεως καὶ τὸ σύστημα πρὸς διατήρησαν διὰ τὴν πειραματισμού προϊόντων διὰ τεχνητοῦ ψύχους εἰς τὴν μόνον ἡ Ελλὰς δὲν κατορθώθη νὰ συμμεδέξῃ οὐδὲ νὰ καρπωθῇ τῶν ὀφελημάτων τῆς συγκονιωνίας διὰ μεταφορᾶς ἐντὸς ψυγείου παρὰ τὰ ίδιατέρας πρὸς τοῦ προσταθείας τοῦ Λοβέρδου, λόγῳ τῆς μικρᾶς κατανάλωσεως κρέατος, ητίς κατὰ τὰς στατιστικὰς τοῦ Υπουργείου τῶν Εξωτερικῶν τῆς Βιέννης ἀντιστοιχεῖ πρὸς 11 χιλιόγραμμα καὶ ἀτομογένειας ἐντὸς τὴν Αὐστρίαν ἀντιστοιχεῖ πρὸς 37 καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν πρὸς 33 χιλιόγραμμα.

Τὸ μηχάνημα τῆς ψύξεως βασίζεται ἐπὶ τῆς ἀνθέων καὶ καρπῶν διὰ τοῦ τεχνητοῦ ψύχους. — Διὸ τὰ μῆλα τὰ πειράματα ἀπέδειξαν διότι, ἡ διατήρησις εἶναι ἀρίστη εἰς 4° ἀνω τοῦ μηδενός, εἰς ἀτμοσφαιρῶν ἔχουσαν 62-70 βαθμούς υγρομετρῶν μὲ διατελεύματα ἐκπέσεως εἰς τὴν ἀτμοσφαιρῶν καὶ εἰς βαθμούς κατά τις ἀνωτέρους πρὸς διατήρησιν τοῦ ἀρώματος.

Διὰ τὰ κομμένα ἀνθη ίδιως τὰ ρόδα, ἀσαλέας καὶ ὑακίνθους εὑδεν διότι εἰς τῆς θερμοκρασίας 5° μὲ βαθμὸν υγρομετρού 65-75 καὶ ἐντονον φῶς καὶ ποσότητα τινὰ ἀνθρακικοῦ δέξεος λόγῳ τῆς ἀντιστημής του ίδιοτητος, κατορθύνται ἡ διατήρησις των ἐν ἀρίστῃ καταστάσει ἐπὶ 8 ήμερας. Τὰς ἐπὶ τῶν ἀνθέων μελέτας καὶ τὰ πειράματα δὲν ἐπρόφθασε νὰ συμπληρώσῃ.

Εἰς τὸ ἐργαστήριον τῆς δόδοι Denis Poisson τοῦ εἰογάστερον μὲ ἐπιτελεῖον ἐπιστημόνων διὰ νὰ συστηματοῦτη τοιχύτερη τοιχύτερον τὰς ἐργασίας ἐπὶ τοῦ τεχνητοῦ ψύχους, νὰ ἐπιφέρῃ βελτιώσεις νὰ ἐφευρῇ τελειοποιήσεις καὶ νὰ ἐπιδιώξῃ τὰς πρακτικὰς ἐφαρμογὰς χωρὶς χρονοτριβήν. Μετὰ τὰ λαμπρὰ ἀποτελέσματα τοῦ Διεθνοῦ Συνέδριον τοῦ 1908, τοῦ δοπιού προϊόντεσσεν δὲ Αἰμιλίος Λουμπέ, ἡ ἐπιστήμη τοῦ ψύχους, χάροις εἰς τὰς λαμπρὰς αὐτὰς ἐργασίας, ἀνεγνωρίσθη ὡς ίδιως γαλλική ἐπιστήμη υπὲρ τῶν τάφων τῶν ἀντιτροσώπων τῶν ξένων Κρατῶν δοσο παρευρέθησαν εἰς τὸ Συνέδριον. Ο Ruaum, υπουργός τῆς Γεωργίας, εἰς τὴν προσφώνησιν ἐκ μέρους

τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τοῦ Συνέδριον, τὴν 5 Οκτωβρίου 1908, ἔξηρε τὸ ἐργον καὶ τὸν ἐργάτην, εἰπὼν διὰ τὴν ικανήσην τοῦ Προεδρείου καὶ ίδιας ἡ ψυχὴ τῆς κινήσεως δια τοῦ Γενικοῦ Γραμματείου κ. Λοβέρδου, υπερέτησαν τὴν Ἐπιστήμην καὶ τὴν Πρόσδοδον.

Τὰ πράκτικα τοῦ Συνέδριον τούτου ἐδημοσιεύθησαν τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ I. Λοβέρδου εἰς τρεῖς διγράμματα τόμους.

Ομοῦ μὲ τὴν ἐπιστήμην την Ἐρευναν καὶ τὸν πειραματισμὸν ἔβαινον καὶ αἱ προσπάθειαι τοῦ I. Λοβέρδου διὰ τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τῶν μέσων τοῦ τεχνητοῦ ψύχους. Αἱ σιδηροδρομικαὶ καὶ ἀτμοπλοικαὶ ἐταίρεισαν τῆς Γαλλίας ἀπέκτησαν βαγόνια καὶ θαλάμους ψυγείων διὰ τὴν ἐναπόθεσιν πρὸς διατήρησιν τῶν νωπῶν προϊόντων καὶ ίδιως κρέατος, ίχθυών, καρπῶν, δοπρῶν, ἀγνῶν, βουτύρων καλῶν.

Κατὰ τὸ 1910 δὲ Λοβέρδος ὠργάνωσε τὸ βιονέδριον ἐν Βιέννη τὸν δοπιόν ἡ ἐπιστήμη καὶ εἰχε ἐπίσης λαμπρὰ ἀποτελέσματα ἐν οἷς καὶ τὴν ίδρυσιν. Διεθνοῦς Επαιρείας διὰ τὴν μεταφορὰν προϊόντων διὰ τεχνητοῦ ψύχους εἰς τὴν μόνον ή Ελλὰς δὲν κατορθώθη νὰ συμμεδέξῃ οὐδὲ νὰ καρπωθῇ τῶν ὀφελημάτων τῆς συγκονιωνίας διὰ μεταφορᾶς ἐντὸς ψυγείου παρὰ τὰ ίδιατέρας πρὸς τοῦ προσταθείας τοῦ Λοβέρδου, λόγῳ τῆς μικρᾶς κατανάλωσεως κρέατος, ητίς κατὰ τὰς στατιστικὰς τοῦ Υπουργείου τῶν Εξωτερικῶν τῆς Βιέννης ἀντιστοιχεῖ πρὸς 11 χιλιόγραμμα καὶ ἀτομογένειας ἐντὸς τὴν Αὐστρίαν ἀντιστοιχεῖ πρὸς 37 καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν πρὸς 33 χιλιόγραμμα.

Τὸ ἐργαστήριον τῆς δόδοι Denis Poisson είχε πλήν τῆς χορηγήσεως τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως τὴν ἐπιχορηγήσιν δλων οχεδόν τῶν μεγάλων εὐωφαπικῶν Κρατῶν καὶ τινων ἐκ τῶν μικρῶν. Τὰ ίλιακά μέσα ήσαν ἀφονα καὶ ἡ θημική ἐνίσχυσις μεγάλη διὰ τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐργασίας ητίς ἀνεμένετο πλουσία εἰς ἔξαγόμενα. Τὴν στιγμὴν αὐτὴν δὲ ίδρυτης τοῦ θερμοκρασίας διογούντες ὑπέκυπτε ύπο τὸ βάρος τῶν κόπων καὶ τῆς ἐντόνου ἐργασίας. Εἰς τὴν Γαλλίαν, τιμῶσαν τοὺς ἐπιστημόνας καὶ τοὺς ἀνδρας οἱ δοπιοὶ ἐξεπιηστέαν τὸ γαλλικὸν ὄνομα, ἔγενοντο ὡς ήτο ἐπόμενον δλαι αἱ τιμητικαὶ ἐπιδηλώσεις πρὸς τὸν τεκρόν. Ή δὲ διεθνής Ενωσίς τοῦ τεχνητοῦ ψύχους ἐψηφίσε παρε τὰ εἰδισμένα καὶ κονδύλιον δπως ἀνεγερθῆση συμβολικὸν τῆς ἐργασίας μηνιμένον εἰς τὸν τάφον τοῦ διακεκριμένου Ελληνος ἐπιστημονος εἰς τὸ κοιμητήριον Père Lachaise.

ΕΚ ΒΑΘΕΩΝ

Ποῦ σημαίνουν τώρα οι παληὲς καμπάνες;
— δὸνδμός τους μέσα στὴν ψυχὴν ἀντικεῖ
μὴ θρηνοῦν παρθένες; μὴ δακρύζουν μάνες;
— οἱ παληὲς καμπάνες κλαίνε στὴν ψυχὴν!

Ο ναὸς θαμμένος βρίσκεται ἀπὸ χρόνια,
τὸν ἐσυνεπῆρεν δὲ καταλυσμός,
τὸν σκεπᾶει ἡ Λήη—τάφου πλάκα αἰώνια—
καὶ τὰ ὥρμαξε ὅλα τοῦ Καιροῦ δὲ σεισμός.

(Σμύρνη, Πάσχα 1911)

ΤΑ ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ*

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Ἄπλα καὶ σιγομιλῆτα τραγούδια, νάτα, ἔσενα,
ΠΑΙΔΙ ΜΟΥ, ἀποζητῶνε,
τῆς νιόνυφης κιδίας σου ψιθύριστα ἔνα ἔνα,
στὴ γλωσσα τῆς τα δύδμισα, τῆς ὁρεσιάς σου νάναι.

Γυρίζω στὰ χαλάσματα τῆς νιότης μου ἐπεὶ κάτου,
τῆς νιότης ποὺ τῇ σκότωσα, ποὺ δὲν τὴν ἔχω ζήσει,
ἔντων τὸ μάγο Αντίλαλο, μὲ τάντιλάλιμα τοῦ
χορεύοντον ισκιοι τὸ συρτό, γλυκὸ κρατῆ μεθύσι.

Ἐσύ τῆς νιότης σου καὶ νοῦ καὶ χέρια νὰ τῆς δώσῃς,
νὰ χτίσῃς γερὸ σπίτι.
Μοῦσα στὶς Μοῦσες ή Αρετή. Καὶ νὰ σφιχτανταμώσῃς
τὴν ἄρπα τοῦ τραγουδιστῆ μὲ τόπλο τοῦ πολίτη.

(Μά, ποὺς τὸ ξέρει, πιὸ πολὺ, καὶ ἀπάνου κι ἀπὸ τάστρα,
κι ἀπὸ τῆς Τέχνης τὴν κορφὴ κι ἀπὸ τῆς Ἰδέας τὸ βάθος,
μήν εἶναι ή θεάνινα ή φωτιά, καὶ ή πλάστρα καὶ ή
χαλάστρα, πιὸ ἀπάνου κι ἀπὸ τὴν Ἀρετή, τέλος καὶ ἀρχὴ τὸ
[ΠΑΘΟΣ].

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΚΑΙ ΤΑ NIATA

Ο ποιητής

Τὰ χέρια μου δὲν εἶναι σὰν τάφραγια,
καὶ δὲν κρατῶν, δὲ δίνουν λυτρωμό,
ξέρουν μόνο τὴν Ἰδέα καὶ τὸ Ρυθμὸ
ἀδάντα τὰ δύο νὰ τὰ ζευγαρώνων,
καὶ ξέρουν ἀπὸ μᾶσσα κάποια μάγια,

* Άπο τὸν νέον τόμον τοῦ κοιτητοῦ «Οἱ Κατημοὶ τῆς Λι-
μνοθάλασσας», Έκδ. Γ. Φελλη, δρ. 2.

Σήμαντρα, ποὺ κλαίτε μυστικά μὲ πόνο,
ἀπὸ κάποια ξένη πολιτεία νεκρή
φεύγει δὲ άντιλαλός σας μὲς ἀπὸ τὸ χρόνο
σὰν ἀπὸ τὸν πελάγον τῆς βαθειάς σιγῆ.

Καὶ μυρολογοῦνε γοερὰ οἱ καμπάνες
μιὰ ξωή, μιὰ ἀγάπη, μιὰ χαρὰ νεκρή...
μὴ θρηνοῦν παρθένες; μὴ δακρύζουν μάνες;
Κάποιες νοσταλγίες κλαίνε στὴν ψυχὴ.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΓΟΥΡΟΣ

ΙΟΥΛΙΑ*

Α οχίσα νὰ παίρνω ωρισμένη μορφή. Μῶκο-
ψαν τὰ μαλλιά καὶ μοῦ φόρεσαν καπέλο,
βγάζοντας τὴν πλεκτή σκουόφια τοὺς δενόταν
ἀπὸ τὸ λαιμό. Ἐπειτα, σιγά σιγά, ἀπακτοῦσα
καὶ γνώσεις. Ο οὐρανὸς δὲν ήταν πιὰ ἀπὸ βε-
λοῦδο ὅπως θαρροῦσα προτύτερα. Η δεκοχοῦδα
ποὺ φώναξε κάθε προῦ ἀπὸ τὸν πλάτανο τῆς
ἐκκλησίας, ήτανε κάποτε παιδί, ποὺ ἐπειδὴ τὸ
καταρράστηκεν ἡ μητέρα του, ἔγινε πουλό. Ἐμαδα
πὼς δταν βλέπεις Εβραίος στὸν θυτὸ σου,
εἶναι διαδλοί. Καὶ πὼς, ἀν χυδῆ ἀπάνω σου
λάδι ἀπὸ τὸ καντύλι ποὺ καίει μπροστά στὰ
εἴκονίσματα, θὰ πεδάνης πρὸν ἔρθουν τὰ Χρι-
στούγεννα.

Ἐτσι, δεξέρω γιατί δὲ κόσμος ἀπὸ μιᾶς
ἀρχῆς μοὺ φάνηκε γεμάτος ἀπὸ κινδύνους, ἀξε-
διάλυτες μοχυηρίες καὶ δύνεις σταλμένες ἀπὸ
τὸν Θεό, που ποτὲ μοὺ δὲν κατώρθωσα νὰ τὸν
φαντασθῶ τόσο καλὸ καὶ τόσο λογικό, ὅσο μοὺ
φαινόταν ἔνας δγανδός ἀνθρώπος, δὲ παποῦς
μοὺ δὲ πούμε.

Η ἀλήθεια εἶναι πὼς τὸν ἔβλεπα τὸν Θεό,
ζωγραφισμένο σ' ένα μεγάλο εἰκόνισμα ποὺ
είχαμε, γέρο μὲ γένεια λευκά, ὀπλισμένο μ' ἔνα
φωτεινὸ τρίγωνο στὸ κεφάλι σὰν κράνος χρυσό.
Μὰ τ' ἀγγελοῦδια, κατί χρονούβειμ ποὺ τὸν τρι-
γύριζαν σημῆνος ἀπὸ δλες τὶς μεριές, δεξέρω
γιατί μοὺ θύμιζαν τὴν Οὐρανίτσα¹ καὶ μουλεγαν
πὼς δὲν ἔχει καρδιὰ ἀνθρώπου, ἕνεκος ποὺ
κάνει νὰ πεθαίνουν τὰ μικρὰ παιδάκια ποὺ
δλο πρέπει νὰ γελάνε, νὰ παίζουν καὶ νὰ τρῶνε
γλυκά. Γιὰ τούτο μ' ἔκαιε ν' ἀνατριχιάζει η
ίδεα, πὼς θὰ μποροῦσα κ' ἔγω νὰ πέθαινα, καὶ
νὰ γινόμουν ἀγγελοῦδι. ἔνα κομμένο περάλι
δίκως κοριμ, χέρια καὶ πόδια, μὲ μόνο δυὸ
φτερά κατ' ἀπὸ τὸ σαγόνι φυτρωμένα, ἀφημένο
μετέωρο πάνω στὸν οὐρανό, ποὺ μόλις τὸ φαν-
ταζόμουνά ξαλίζομουν τρομερὰ καὶ βασιδιμούνα
μήνη κουβαριαστῶ κατάχαμα.

Το καινούργιο σκολειδ ποὺ μὲ πῆγαν γιὰ νὰ
πάρω καθώς λέγανε σειρά, ήτανε πολὺ μεγάλο
μ' ἔνα σωρὸ τάξεις δασκάλες καὶ μαθητές, καὶ
γιὰ πολὺ καιρὸ φανταζόμουνα τὸν ξαντό μού

* Άπο μίαν σειρὰν διηγημάτων ποὺ έτοιμάζει δ
κ. Π. Ροδοκανάκης διὰ τὴν βιβλιοθήκην Φελλη, δημο-
σιεύομεν τὴν «Ιουλίαν», ή δύοια μαζὶ μὲ πέντε-έξ
άκομη διηγήματα, μιᾶς γνωρίζει τοὺς προώρους ἔρω-
τας τὸν ουγγραφεως δταν ἥτο ἀκομη παιδάκι, πέντε
περίπους χρόνων.

¹ Ο πρῶτος ἔρως τοῦ συγγραφέως, μὲ ἀντίτηλον—
νικητὴν τὸν θάνατον.

γιὰ παρείσακτον ἔκει μέσα, συνειθισμένος ἀπὸ
τὸ ἔνα καὶ μόνο δωμάτιο τοῦ πρώτου μοὺ σκο-
λειοῦ. Μὲ τ' ἀλλ' ἀγόρια τῆς ήλικίας μοὺ δὲν
μποροῦσα νὰ πιάσω φιλία γιατί δλα ήταν
φωνακλάδικα, ἐπιστόντανε καὶ κάνανε τόνα
τ' ἀλλούνον γκρατσούνιες στὴ μούρη, τραβοῦ-
σαν τ' ὥντιά τους καὶ ἐπτυνόντανε δταν ἔγω,
ημεος καὶ ντροπαλός πάγανα κοντὰ στὰ κο-
ρίτσια καὶ τοὺς ἔλεγα, περιώντας γιὰ φαινό-
μενο, πώς ἔγγωριζο νὰ φτειάνω γλυκό γιὰ τὶς
κούκλες ἀπὸ τ' ἀνθη τῆς πορτοναλίδας, νὰ τὸν
ράβω φροεσίες καὶ νὰ τοὺς σκαρδώνω καπέλα.
Γιὰ τούτο δλα τὰ κορίτσια μὲ ἀγαποῦσαν κ' ἔτρε-
χαν μαζὶ μοὺ, ή Εναγγελία μὲ τὴν χοντρὴ πλε-
ξίδα τὴν ξανθιά, ή Δωροθέα μὲ τὶς ασπίρες
κεντητές ποδιές, ή Θέμις μὲ τὰ κομμένα τὰ
μαλλιά καὶ τὶς κόκκινες πλεχτὲς κάλτσες, ή Μα-
ρίνα μὲ τὰ φουσκωτὰ τὰ μάγουλα καὶ γναλιστὰ
σὰν κούκλας ἀπὸ πορσελάνη, ή Δέσποινα ή
σταρόχρωμη μὲ τὴν καμπουρωτὴ τὴ μύτη καὶ
ή Ιουλία, ή ωδαία Ιουλία, μὲ τὰ πολλὰ μισο-
φούστανα, χιλιάδες μισφούστανα, τόνα πάνω
στόλλο, ίδια μεγάλη ἀνεμώνη φανταζόντας ἀνά-
ποδα γυρισμένη. Όμορφα δλα κοριτσάκια, μι-
κρά, πέντε ή ἔξη χρονῶ τὸ καθένα καὶ τόσον
ἀθῶ, ποὺ δταν ἔβρεχε, βγαίνανε στὸ διάδρομο
τὰ διαλειμάτα καὶ κεῖ, μπροστά σὲ δλους, τὰ
κάδιζαν οἱ δασκάλες ἀράδα δλα σ' ένα πάγκιο
τρυπημένο, πώσερναν μέσα οἱ υπηρέτες τοῦ
σκολειού γιὰ τὴν περίσταση.

Μὰ ή Ιουλία δὲν κάθισε ποτὲ σ' αὐτὸ τὸν
πάγκιο, καὶ δταν καμιὰ φροδὰ ἔχοτανε ή δα-
σκάλα νὰ τὴν ωιτήσῃ ξαδιάντροκα δταν ήθελε νὰ
«πάγη έξω», γινόταν δλοπόρφυρη κ' ἀν ἔβλεπε
πὼς ήμουνα ἔκει κοντὰ καὶ ἀκούσα τὸ τί τῆς
είπανε, γύριζε καὶ μὲ κύταζε μὲ κάτι μάτια,
ἔτοιμα νὰ δακρύσουν, γιὰ τὸν έξευτελισμὸ πού
έδοκίμασε.

Μήλαγε σιγανά! Πρόσφερνε διὸ τριά λόγια
μόνο. Μά, αὐτὰ ήτανε καίνα πού δλα μάς περι-
μέναμε, σὰν ἔτσι ἔνα συμπλήρωμα τῆς ήουβέν-
τας μας. Τ' ἀλλ' ἀγόρια τὴν σεβότανε γιατ' είχε
κάποιαν ἐπιβολή, ἀφοῦ κανείς μας δὲν τὴν
είδε ποτὲ νὰ χαχάνιση δπως οἱ ἄλλες, νὰ βγάζει
τὴ γλῶσσα της ή μὲ τὸ χέρι στὸ στόμα νὰ
προσπαθῇ γιὰ σκαρδαλίζη τὴν τάξιν μὲ

καρδιάνα! Πρόσφερνε διὸ τριά λόγια
μόνο. Μά, αὐτὰ ήτανε καίνα πού δλα μάς περι-
μέναμε, σὰν ἔτσι συμπλήρωμα τῆς ήουβέν-
τας μας. Τ' ἀλλ' ήτανε πού δλα μάς περι-
μέναμε, σὰν τὴν ωιτήσῃ ξαδιάντροκα δταν ήθελε νὰ
«πάγη έξω», γινόταν δλοπόρφυρη κ' ἀν ἔβλεπε
πὼς ήμουνα ἔκει κοντὰ καὶ ἀκούσα τὸ τί τῆς
είπανε, γύριζε καὶ μὲ κύταζε μὲ κάτι μάτια,
ἔτοιμα νὰ δακρύσουν, γιὰ τὸν έξευτελισμὸ πού
έδοκίμασε.

Δὲ ξέρω γιατί ὅταν συλλογιέμαι καὶ τώρα ἀκόμη τὴν Ἰουλία, βγαίνουν μέσον ἀπὸ πολύτιμες θήκες, ἀφίνονται τὴν ἀριστοκρατικὴν σιωπὴν βελούδου· καὶ στολίζουν κάθε σκέψη μου, μεγάλα κοσμήματα ἀπὸ κοράλλου. Ἀρα γε γιατί τὸ στόμα τῆς τὸ κουμπωτὸν ἐκλούσεν ἔξει, μὲ δυὺς χελιά, ποὺ εἴχαν τὴν κοκκινάδα του· καὶ τὴν λαμπρότητα τοῦ σμάλτου; Ἡ γιατί τὸ κοράλλι, ἀπὸ ἓνα λόγο ποὺ εἶναι γιὰ μένα μυστήριον ἄγνωστο, ἔξασκει ἀπάνω μου δύναμι τόσο μαργνητική, ὥστε νὰ μοῦ κάνῃ συμπαθητικὸν ἀνθρώπῳ ποὺ τὸ φορεῖ; Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι μόλις πρόσεξα τὰ χειλάκια τῆς Ἰουλίας, μόλις αἰσθάνθηκα τὴν ἡδονικὴν φθικάσι τῆς γραμμῆς των, σὰν δοξάρι, πάνω στῆς καρδιᾶς μου· τὸ ἀθωάτερα δύνεισα, κατάλαβα κάτε τι μέσα μου ν' ἀνθίξῃ, ποὺ οὔτε ζωτά, μὰ οὐτ' ἐπιθυμίας ἀνάδινε ζωήκον ἔφερμα.

Αὐτὸν τὸ κοριτσάκι μὲ τὰ σγυροῦ μαλλιά κατεβασμένα σὰν ἔγα μανδρού στεράνι κισσοῦ πάνω εἰς ἀλαβάστρινο τοίχο τοῦ μετώπου του, ποὺ τὸ φώτιζεν δυῦ μάτια μαβιά, σκιστά, δλοζάνταν πράσατα, τριγύρω τους βγάζοντας ἔνα πυκνὸν καὶ μανδρού χρυσοῦ μετάξινο, τὰ μακριὰ καὶ στριφτὰ τοίνουρα, ἤτανε μέσα στὶς πρωτες σελίδες τοῦ βιβλίουν τῆς ἑπερβόλεως μου, σὰν μιὰ θαυματικὴ ζωγραφία χρυσοντυμένης Παναγιᾶς, ποὺ μέσα στὸ ἀπειρον τοῦ γλαυκοῦ οὐρανοῦ της μ' ἔκανε νὰ ἐκκουράρει λίγο τὰ μάτια μου ἀπὸ τὴν μονότονη μαρτιλία τῶν διμόρφουμάν στοιχίων, στὸ συρτά φέροτα τῶν γραμμῶν.

Μάτια πρωσιμένα νὰ ἕνωνται σὲ οὐρανούς ἀνέφελους καὶ νὰ χαμηλώνουν σὲ θάλασσες γαλήνιες μόνη γιὰ νὰ σκύψῃ πάνω ἀπὸ ἀστρα λουλούδια παρθένων λιμνῶν, αφτιὰ νὰ γίνουνε φωλιές γιὰ κορωπά τεφετίσματα χειλιδονῶν καὶ σαρόνι σμιλευμένο σὲ ἀλάβαστρο, ὅπου δὲν ἐπρεπε ποτὲ ν' ἀνέβῃ τὸ τρεμουλιστὸ χέρι τῆς συλλογῆς γιὰ νὰ τὸ στηρέσῃ σὲ πόζα στενοχώριας, αὐτὰ εἰν' ἔκεινα τὸ λιγότερον λιβανωτὸ ποὺ ἀνέβαινε ἀπὸ τὸ εἶναι της σὰν ἀπὸ θυμιατῆρι λεόδο, ζαλισμένο ωλένοντας με μπρός στὸ θρόνο τῆς παιδικῆς διμορφιάς της. Χωρὶς ἄλλο μέσα της κάτε καὶ ἡ Ἰουλία θάνοιμαδε, τὴν ἴδια συγκίνησι ποὺ ποέπει νὰ αἰσθάνωνται οἱ κόρδες τῆς δροπᾶς, ὅταν τοῦ μουσικοῦ τὰ χέρια σὰν δυῦ μεγάλες ἀράχνες ἀπὸ σάρκα λευκή, ἀγοργούν ἀπάνω τους, γιὰ νὰ πλέξουνε ἔνα μαγγάδι δρμονίας.

Τὸ πωὸ δὲν ἔβλεπα τὴν ὁρὰ νὰ πάω σκο-

λειδο καὶ τὸ βράδυ, ὅταν ἔπειται ἀπὸ τὴν μεσημεριάτικη διακοπὴ τέλειωναν τὰ μαθήματα, τὴν συνώδευσα μαζὶ μὲ ἄλλες μαθήτριες πολὺ δρόμο κατὰ τὸ σπίτι της, μὲ τὴν σιδερένια πόρτα ποὺ ἤτανε νευρική μὲ χοντρὰ καρφιά.

Εἶχαμεν ἀρχίσει νὰ γράφωμε στὸν μαυδούινα: Α. Β. Γ. δλα τὰ κεφαλαῖα γράμματα κατὰ σειρά: Τὸ καθένα παιδί σηκωντάνε μὲ τὴ σειρά του καὶ μάθαινε πρῶτο ἀπὸ δλα, πῶς νὰ πιάνῃ τὴν μικρολία. Μὲ πολλὴ τρομιά πήγα κὲ ἔγω γιὰ τὴ δοκιμασία, μὲ μόλις ἔπιασα τὴν μικρολία, ἤτανε τόση ἡ ἀνατοιχίλα ποὺ αἰσθάνθηκα ἀπὸ τὴ σκόνη δῶν τοιστήκε στὰ δάκτυλά μου, ὥστε λίγο καὶ θὰ τρελλαινόμουνα. Ἡ τάξη δλη στριφογύριζε σὲ σροῦρα: Ὁ μανθοπίνακας εἶχε γίνει ἔνα ἔρεβος ὅπου ἔγω σὰν πολασμένος ἤμουνα προσαρμοσμένος μὲ δεσμὰ ἀπὸ γράμμες κιμωλίας, ἔνθι δάσκαλες πυρθιγίες καὶ πιτρινιάρες, μοῦν τίναζαν ἀγριεμένες κατάμουντρα σπόγγους, λουσίδες ἀπὸ τσόχα τυλιγμένη, βοντυγμένους μέσα στὴν ἀπαίσια σκόνη ποὺ μὲ στράβωνε καὶ μὲ ἔπινγκε.

"Ἄλλα λίγη δὲν μπορῶ νὰ διακρίνω σ' αὐτὸν τὸ μονοπάτι τῆς ἡλικίας μου, διποῦθε πέρασαν ἀργότερα, στρατὸς δλόκηηος, οἱ ἀναμηνήσεις τῶν ἔρχομενων χρόνων τῆς ζωῆς μου, οίχηντας, τόσας ζοντας, σκεπάζοντας, ἔξαφαντζοντας, τὰ σημάδια τὰ δειλὰ καὶ τὸ ἔρεβαια, ποὺ ἀφήκαν οἱ ἀναμηνήσεις — πρόσωποι, δεσες τώρα μὲ ἀπασχολοῦν.

Μὰ μένη ἀλησμόνητο σὲ πύρα καὶ παιδιάτηρ βουβή ἀπόγνωσι, ἔκεινο τὸ ἀποικιατικὸ πρωτ, δτανε στεκάμενος πίσω ἀπὸ τὴν πόρτα καὶ κρατῶντας ἀπὸ τὸ φυντάρι τὴν Κατερίνα, τὴν ὑπηρέτρια ποὺ φώνιζε τριαντάφυλλο γιὰ γλυκό, εἶδα νάρχεται ἔνας ἀποσταλμένος ἀπὸ τὸ σκολειό γιὰ νὰ πῇ σπίτι, πῶς ἡ τάξη μας θάπεις τὰ μαθήματα γιὰ κάμποσο καιρό, ἔπειδη ἔνα κορίτσι ἀπὸ καὶ μέσα, εἶχε πάθει εὐλογιδὲ καὶ ἤτανε πολὺ βαρειά στὸ κρεββάτι.

"Ἄπο τότε, σὰν μιρίζω τριαντάφυλλα μυρδάτα, τριαντάφυλλα μαθημένα, βλέπω μπροστά μου τὴν Ἰουλία μον ξαπλωμένη πάνω στὸ κρεββάτι τῆς δρωστιας, μὲ τὸ κεφάλι. Ξυφαρισμένο, ἀγνώστητη, τὰ μάτια στηλώνοντας ἀλλοίθωρα σὲ μιὰ μεγάλη μυέρα ποὺ σφυρίζει στὸ τζάρι ἀγριεμένα, καὶ τὴν ἐπιδερμίδα φλογισμένη ἀπὸ τὸ ἀπαίσιον ἔάνθημα ἔχοντας, δταν ἔνας ήλιος κατεβαίνει νὰ δυση πίσω ἀπὸ τὸ παραθύρι, μοιαζοντας ἀναμμένο, γιγάντιο κοράλλι.

Π. ΡΟΔΟΚΑΝΑΚΗΣ

ΠΟΡΤΡΑΙΤΟ

ΚΛΕΟΝΙΚΗ ΛΕΠΡΙΩΤΗ

Η ΖΩΦΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ *

Οπως κάθε εύγονο τέγχης, μικρὸν ἡ μεγάλο, ἔχει τὴν ιστορίαν του ἔτσι καὶ αἱ κατὰ τὴν στοάν του Πανεπιστημίου τοιχογραφίαι, αἱ μέρος ὃπο τὴν δινατάν ν' ἀναπαράσταμη κάπως ἡ γνωστοὶ ὅτι ίσως ἀλλοία «Ποικίλη Στοά». Εφαρτάοδη δὲ καλλιτέχνης ἔκεινος νὰ δοκιμάσῃ τὴν

* Οταν δὲν θὰ ήτον ἀσκοτος καὶ ἐντελῶς περιττὴ ἡ περιουσιλογι τῶν ὑπαρχουσῶν πληθυσμῶν διὰ τὴν Ζωφόρον. Ανεζήτησα λοιπὸν ταύτης ὅπου ἡ δυνατόν, κυρίως δὲ εἰς τὰς ἐφημερίδας διαφύρων ἀπόχων, καὶ τὰς ενρεθείσας συνώμωσα εἰς τὸ ἀρδθον μου τούτο, σκέψθεις δὲ τοιστοῦν τὴν ζωτικήν του διακόσμησιν. Άλλα προκειμένου ίδιως περὶ τῆς Ζωφόρου, δὲν εἴρον εἰς τὸν σχετικὸν πάνελλον ἢ τὰ σχέδια τεσσάρων μόνον ζωγράφων, ἀσημάντων καὶ αὐτεῖν. Διὰ τοῦτο ἐνόμισα

δὲ τοιστοῦν βοηθήματι διὰ νὰ γράψω τὸ δημοσιεύσθαι εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος τῶν «Πανσηνηνίων» ἀρθρον περὶ τοῦ Εθνικοῦ Πανεπιστημίου, κατέφυγα καὶ εἰς τὸ ἀρχεῖον αὐτοῦ κωριώς διὰ τὸ μέρος ποὺ τούτο, ενρεθείσας συνώμωσα εἰς τὸ ἀρδθον μου τούτο, σκέψθεις δὲ τοιστοῦν τὴν ζωτικήν του διακόσμησιν. Άλλα προκειμένου ίδιως περὶ τῆς Ζωφόρου, δὲν εἴρον εἰς τὸν σχετικὸν πάνελλον ἢ τὰ σχέδια τεσσάρων μόνον ζωγράφων, ἀσημάντων καὶ αὐτεῖν. Διὰ τοῦτο ἐνόμισα

Η. Π. Β.

στοάν αυτήν κατά τρόπον ώστε δύος άπλους και άρχαιοτερης ρυθμούς τοῦ κτιρίου νὰ προσλάβῃ περισσότερον ἀρχαικὸν χαρακτῆρα. Ἐφ' δοσον δύως ή οἰκοδόμησις τοῦ κτιρίου ἐπροσχρει, δὲν ἐφοίνετο δυνατὴ ή πραγματοποίησις τῆς ἴδεας τοῦ καλλιτέχνου, ἔνεκα προτάντων τῆς ἑλλειψεως τῶν ἀναγκαιούντων χρημάτων καὶ διάρχιτεκτων ἀπέθανε χωρὶς νὰ ἰδῃ τὴν νέαν «Ποικίλην Στοάν» κοσμούσαν τὴν πρόσοψιν τοῦ Πανεπιστημίου. Ίσως δὲ καὶ διάρχικὴ τοῦ Χάνσεν ἴδεα νὰ μὴ ἐπραγματοποιεῖτο ποτὲ — ἀφοῦ μάλιστα κατὰ τὴν πρόσοδον τῆς οἰκοδόμησις τοῦ κτιρίου οἱ ἐκτελεσταὶ τοῦ ἀρχιτεκτονικοῦ σχεδίου δὲν ἤκουονδουν αὐτὸν πιστῶς κατὰ πάντα — ἀν δὲν ἀνελάμβανε τὴν πραγματοποίησιν τῆς διάθηκός εὑρεγέτης Σέμ. Σίνας, διάρχιτης τῆς Ακαδημίας.

Ο Σίνας, καθὼς λέγει ὁ ἀρχιτέκτων Λύσανδρος Κανταντζόγλου εἰς τὸ περίφημον φυλλάδιον τοῦ «Καλλιτεχνικὴ ἐξετασίς τῶν κατὰ τὴν ἀποτεράσσων καὶ ἀναπαίνισσον τοῦ Ἑληνικοῦ Πανεπιστημίου ἔργων τοῦ πρώτην προτάντων Κωνστ. Φρεαρίτου, Ἀθῆναι 1865», ἀνέλαβε νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ διακόσμητικὸν τοῦ Πανεπιστημίου σχέδιον τοῦ Χρ. Χάνσεν καὶ ἐπίμονον σύστασιν τοῦ ἀδελφοῦ του Θεοφίλου, τοῦ ἀρχιτεκτονος διόποιος ἐσχεδίασε τὸ κτίριον τῆς Ακαδημίας. Ο Θεόφιλος Χάνσεν θέλων νὰ ἰδῃ ἐντελῶς τέλειον τὸ ἔργον τοῦ ἀδελφοῦ του κατέπεισε τὸν Σίναν, δταν συνεδέθη κάπως στεγνῶς μὲ αὐτὸν νὰ συμπληρώσῃ καὶ ἀποπερατώσῃ τὴν διακόσμησιν τοῦ Πανεπιστημίου. Κατὰ τίνα δὲ ἀλλην πληροφορίαν, τὴν δποίαν ἐνδρον γραμμένην εἰς τὴν «Ἀρρόπολιν» τῆς 25^{ης} Μαρτίου τοῦ 1889 — ἀγνωστον δμως πόθεν προερχομένην — δ. Σ. Σίνας, δταν κατ' Αύγουστον τοῦ 1859 ἐτέθειο διθεμέλιος λίθος τῆς ἀνεγερθείσης διὰ δαπάνης του Ακαδημίας, ἡθέλησε πρὸς ἀνάμνησιν τῆς θεμελιώσεως νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν καὶ ἐνδὸς ἀλλον καλλιτεχνικοῦ ἔργου καὶ τότε διάρχιτεκτων Θεόφ. Χάνσεν διέδειξεν εἰς αὐτὸν νὰ καταβάλῃ τὴν δαπάνην διὰ τὴν γραφήν τῆς Ζωοφόρου τοῦ Πανεπιστημίου. Ἀλλ' εἴτε αὐτοβούλως δ. Σίνας, εἴτε κατ' ἐπίσημον σύστασιν τοῦ Θ. Χάνσεν ἀνέλαβε νὰ δαπάνησῃ διὰ τὴν διακόσμησιν τῆς στοᾶς τοῦ ἀνωτάτου ἐκπαιδευτικοῦ ἰδρύματος, τὸ γεγονός εἶναι διὰ δ. Σίνας ἀλεφάσισε κατὰ τὸ 1859 νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ σχέδιον τοῦ Χρ. Χάνσεν. Καὶ πρὸς τοῦτο ἀπέστειλεν εἰς Ἀθήνας τὸν τότε διάσημον Βιεννέζον ζωγράφον Karl Rahl «διὰ νὰ λάβῃ ἐπιτοπίως τὰ ἀναγκαῖα μέτρα καὶ τὰ προκαταρκτικὰ σχέδια τῶν ὑπὸ τὴν στοάν γενησομένων μεγαλογρα-

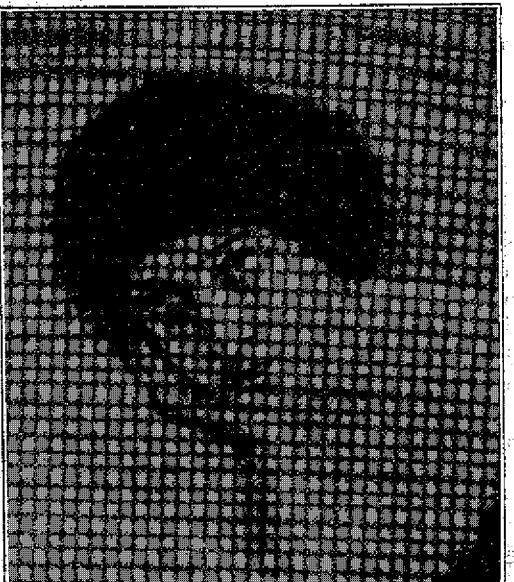
φιῶν» (Δ. Κανταντζόγλου: Καλλιτεχνικὴ ἐξετασίς κτλ.).

Ο Ράλ οὗτος, κατὰ τὰς βιογραφικὰς σημειώσεις, οἱ ὄποιαι ἀναγοράφονται εἰς τὸ μέγα ἐγκυπολαιαδικὸν Λεξικὸν τοῦ Λαρουσίου, ἐγενήθη εἰς τὴν Βιέννην τὸ 1812 καὶ ὀπέθανε τὸ 1865. Ο βίος τοῦ ήτον ἀρκετά πολυκύμαντος. Νεώτερος, ἀφαῦ διεκρίθη εἰς τὴν προσωπογραφίαν κυρίως, μετέβη εἰς Ρώμην, ὅπου ἔδρεψε μέσος δάφνας καὶ μετ' ὀλύγα ἐτενίσθη πάλιν εἰς Βιέννην διὰ νὰ συστήσῃ ίδιαν σχολήν. Εἰχε παρὰ πολλοὺς μαθητὰς καὶ εἰς τὴν σχολήν του ἐγράφησαν πλέον τῶν 400 προστρατών. Εἰργάσθη καὶ μεγάλως πίνακας, οἱ ὄποιοι ἐκόπιτησαν δημόσια πτύχια. Η πολιτικὴ τὸν κατέτρεξεν, ἀλλ' εὑρεν ἱσχυρὸν προστάτην τὸν Σ. Σίναν, οἱ ὄποιος πλὴν τῶν ἄλλων ἐργασιῶν, ποὺ τοῦ ἔδιδε, τοῦ ἀνέθεσε καὶ τὴν κατασκευὴν τεσσάρων μεγάλων πινάκων με θέματα παραμένα ἀπὸ την Ἑλληνικὴν μυθολογίαν καὶ ἀναταριστῶντα τὸν Περσέα, τὸν Ιάσωνα, τὴν Ἐλένην, τὴν Ιφιγένειαν διὰ νὰ κοσμήσῃ μὲ αὐτοὺς τὸ εἰς Βιέννην μέγαρον του.

Ο Ράλ, ὅταν δ. Σίνας ἀνεκοίνωσεν εἰς αὐτὸν τὰς σκέψεις του διὰ τὴν διακόσμησιν τῆς στοᾶς τοῦ Πανεπιστημίου σύμφωνα με τὸ σχέδιον τοῦ Χρ. Χάνσεν, ἐνεπενύσθη μίαν σύνθεσιν, τὴν ὄποιαν ἀνόμασεν «Τοποθεσία τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ». Ἀφοῦ δὲ ἐλαβε τὴν ἐντολὴν ἀπὸ τὸν Σίναν κατῆλθεν ἀμέσως εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ προέβη εἰς τὴν καταμέτρησιν τῆς στοᾶς καὶ εἰς τὴν χάραξιν τῶν σχεδίων του εἰς μικρὸν μέγεθος, τὰ ὄποια ὑπέβαλε πρὸς ἔγραψιν εἰς τὸν βασιλέα «Οθωνα, δστις καὶ τὰ ἐνέκρινεν. Ἐπέστρεψε τάχιστα εἰς Βιέννην δπου, καθὼς φαίνεται ἐκ τῶν σημειώσεων τῶν ἀναγραφομένων εἰς τὸ Λεξικὸν τοῦ Λαρουσίου «en traçant les esquisses coloriées et la majeure partie des cartons». Ὁταν δμως δ. Rahl εἶχε τελεώσει πλέον τὸ προκαταρκτικὸν τοῦ ἔργου καὶ ἥτον ἐτάπιος μὲ τὸν Θεόφ. Χάνσεν καὶ ἄλλους εἰδίκους τεχνίτος νὰ κατέλθῃ εἰς τὰς Ἀθήνας διὰ ν' ἀρχίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν τοιχογραφιῶν τοῦ Πανεπιστημίου, ἐξερράγη δ. Οπιωβριανή ἐπανάστασις, δ. ὄποια ἐπέφερε τὴν ἔξωσιν τοῦ «Οθωνος καὶ τὰς συνεπακολούθους ταραχάς, καὶ οὕτως ἐμπατιώθη δ κάθοδος τῶν καλλιτεχνῶν. Μετὰ τὴν καθησύχασιν τῶν ταραχῶν καὶ τὴν εἰσόδον τῆς Ἐλλάδος εἰς νέαν πολιτικὴν κατάστασιν, δ. ὄποια ἐβεβαίωνε τὴν πλήρη ἐπαναφορὰν τῆς τάξεως καὶ ήσυχιας, ἐσκόπευον οἱ καλλιτέχναι νὰ κατέλθουν εἰς Ἀθήνας, πλὴν ἐπέρχεται κατὰ τὸ 1865 δ. θάνατος τοῦ Rahl καὶ οὕτως ἀναγκαστικῶς δ. ἐκτέλεσις τῆς διακο-

δούμπτας ἀνέλαβε νὰ καταβάλῃ τὴν ἀπαιτούμενην δαπάνην διὰ τὴν γραφήν τῶν πινάκων τοῦ Rahl εἰς τὴν στοάν κατόπιν ὑποδείξεως καὶ θερμῶν συστάσεων τοῦ ἀειμνήστου πρωθυπουργοῦ Χαρού. Τοικούπη. Ἐγιναν ταχέως αἱ ἀπαιτούμεναι συνεννοήσεις μεταξὺ διωρητοῦ καὶ Πανεπιστημίου διὰ μέσου τοῦ ἀρχιτέκτονος κ. Τσαλλερ, καὶ τὸν Μάρτιον τοῦ 1889 κατήχετο εἰς τὰς Ἀδηνας δ. Βιεννέζος καλλιτέχνης Lebiedzki μὲ τὰ σχέδια τοῦ Rahl, τὰ δποῖα παρέλαβεν ἀπὸ τὴν κυρίαν Υψηλάντη. Ο Lebiedzki προέβη εἰς τὴν μεγέθυνσιν καὶ τὸν χρωματισμὸν αὐτῶν καὶ κατὰ τὰς ὁδοὺς Απριλίου 1889 ησχίσει τὴν ἐκτέλεσιν τῶν τοιχογραφιῶν τοῦ Πανεπιστημίου βοηθούμενος ὑπὸ ειδικῶν τεχνιτῶν.

Κατὰ πρώτον ἐωγραφήθη διάριτερά πλευρὰ καὶ ἡ ἐργασία αὐτὴ ἐπερατώθη τὴν 26 Ιουλίου ίδιου ἔτους. Ἐπειτα τὸ κεντρικὸν τμῆμα τῆς στοᾶς, καὶ εἰς τὸ μέρος ἀκριβῶς δπου ἥτο τοποθετημένον τὸ ιστορικὸν δωρολόγιον ἀνωθεν τῆς μεγάλης θύρας ἀνεπαρέσθη δ. βασιλεὺς «Οθων καθήμενος, ἔχων ἐμπρόσθεν καὶ πέριξ αὐτοῦ τὴν Φιλοσοφίαν, τὴν Αρχαιολογίαν, τὴν Ιστορίαν, τὴν Μαθηματικήν, τὴν Ρητορικήν, τὴν Ποιητικήν, τὴν Νομοθετικήν, τὴν Ιατρικήν, τὴν

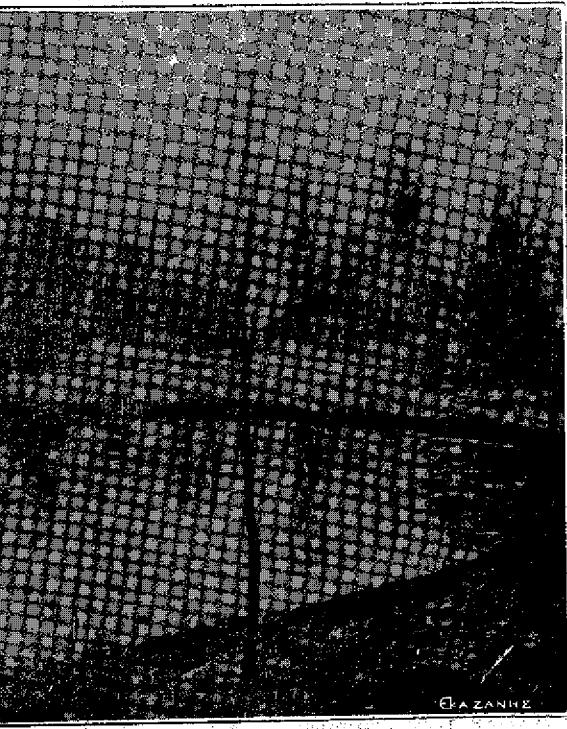

ΕΠΟΥΔΗ

ΚΛΕΟΝΙΚΗΣ ΑΣΠΡΙΩΤΗ

σημήσεως τοῦ Πανεπιστημίου ἀναβάλλεται διὰ δευτέραν φοράν. Τοὺς χρωματιστοὺς εἰς μικρὸν πλνακας τῶν τοιχογραφιῶν καὶ τὰ ἄλλα σχέδια παρέλαβεν ως ἴδιοικησίαν του δ. Σίνας καὶ τὰ ἐρύθραττεν εἰς τὸ μέγαρον του ἀναμένων τὴν κατάλληλον στιγμήν, ίσως δὲ καὶ τὸν ἀντάξιον τοῦ Rahl ἐκτελεστὴν καλλιτέχνην διὰ νὰ πραγματοποιησῃ τὸ ἔργον, τὸ δποῖον είχεν ἀποφασίσει. Ἀλλ' ως φαίνεται τὰ ἐμπόδια δὲν θά ἐλειφαν, καὶ ἔνεκα τούτου διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου ἐματαιοῦτο μέχρις δτου ἐπῆλθε καὶ τοῦ Σίνα δ. θάνατος. Εύτυχως δτι τὰ σχέδια τοῦ Rahl περιῆλθον εἰς τειχίσεις τῆς κυρίας Υψηλάντη, συγγενοῦς τοῦ Σίνα, καὶ διεσώθησαν ἀναμένοντα τὸν χρόνον τῆς μεγεθύνσεως, καὶ ἀποτυπώσεώς των ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ Πανεπιστημίου.

Παροικόντο τὰ ἔτη καὶ τὸ μόνον διακοσμητικὸν ἔργον ἐπὶ τῆς προσόψεως τοῦ Πανεπιστημίου ἥτον ἐν παμμέγεθες, καὶ ἀκαλασθόδητον δωρολόγιον τοποθετημένον, εἰς τὸ κέντρον τῆς στοᾶς καὶ ἀνωθεν τῆς μεγάλης θύρας. Ἀλλ' ὅπως καθὲ πολλά ποάγμα, εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν ἔχει καὶ τὴν στιγμήν τῆς καλῆς του τύχης, ἔτσι καὶ δ. στοὰ τοῦ Πανεπιστημίου δὲν ἔμελλε νὰ μένῃ πάντοτε μὲ μόνην διακοσμητιν τὸ μεγάλο δωρολόγιον καὶ δίχως τὰ τοιχογραφίας τοῦ Rahl. Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1888 ἐγίνετο γνωστὸν ὅτι δ. εἰς Βιέννην διαμένων διογενῆς βαρδώνος Νικόλαος

ΕΓΑΖΑΝΗ

ΚΛΕΟΝΙΚΗΣ ΑΣΠΡΙΩΤΗ

ΤΟΗΙΟΝ

Θεολογίαν, τὴν Ἀστρονομίαν, τὴν Φυσικήν. Η ζωγραφησις τοῦ κεντρικοῦ τμῆματος τῆς στοᾶς ἐπεργάσθη τὴν 9^{ην} Αὐγούστου τὸν 1889 καὶ κατὰ τὰ τέλη τοῦ ὕδου μηνὸς εἶχε τελειώσει δἰον τὸ ζῷον. Τὴν σειρὰν αὐτὴν τῶν τοιχογραφιῶν, αἱ διοτοιαι ἀποτελοῦν τὴν Ζωφόρον τοῦ Πανεπιστημίου, ἀπεκάλεσαν τότε μερικοὶ «Χριστοῦ αἰῶνα τῆς Ἑλληνικῆς Καλλιτεχνίας», καλῶς βεβαίως, διότι δὲν ἀναπαριστᾷ τὴν καλλιτεχνίαν μόνον, ἀλλὰ διόλκλησον τὴν «Ιστορίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ», καθὼς ἄλλως τε τὴν ὀνόμασε καὶ ὁ σχεδιάσας αὐτὴν καλλιτέχνης Rahl.

Μετὰ τὴν ἀποτεράτωσιν τῶν τοιχογραφιῶν ἐπεκόστην καὶ ὅλος ὁ ἄλλος τοῖχος τῆς στοᾶς μὲ ζωνθόδον ἀμμοκονίαμα καὶ οὕτω τὸ χρυσί-

ζὸν φόντο τῶν πολυχρώμων εἰκόνων καὶ ὁ ζωνθόδος τοῖχος ἀπετέλεσαν ἐν ἀρκεῖα κτυπητὸν σύνολον. Η δὲ δαπάνη τοῦ ἔργου αὐτοῦ ἀνῆλθε κατά τινας μὲν πληροφορίας εἰς 6000 δρ., καὶ ἄλλας δὲ εἰς 7000 καὶ πλέον καὶ καὶ ἄλλας εἰς 10000 δρ. Μερικοὶ τανύκορποι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐπέκριναν τὴν ἀπετέλεσιν τῆς ἐργασίας καὶ ἄλλοι ἀνηρεούσι τὰς ἐπικρίσεις. Ἀποφεύγω νὰ καριω οἰστρήπτε λόγον διὰ τὴν ἀξίαν τῆς οικλήματος καὶ τῆς ἐπειλέσθεως τῶν τοιχογραφιῶν ἀντῶν τῆς νέας «Ποικίλης Στοᾶς» η νὲ περιγράφω τὰς ἀπεικονιζομένους παραστάσεις, διότι μόνος σκοπὸς τοῦ ἀρχόντος μου τούτου εἶναι η ἐνδιαφορά μαζί του χωρὶς νᾶχη βιολὶ καὶ χωρὶς νὰ ἔρῃ οὗτε νὰ κατέχῃ ἐνα μετα τὸ ἄλλο δῆλος του τις κατεργάσιές, ἀκόμα καὶ τὸ μετάλλιο ἐκεῖνο ποὺ ὁ ἄρχοντος εἶχε πῆ πῶς δὲν τοῦ ἀνῆκε κατὰ τίμο τούτο. Ολα τοῦ τὰ θύμισε, χωρὶς λιπημό καὶ τοῦδωσε νὰ καταλάβῃ πῶς δεσες κατεργαρίες πρὶν νόμιζε πῶς τις ἔλεγε γιὰ δαστεῖ, τώρα πίστεν πῶς δῆλες ἀλήθεια τις εἶχε κάνει. Ναὶ, εἶναι ὀφιομένως μὰ φύσις κακὴ καὶ διεστραμένη.

Η Λ. ΒΟΥΤΙΕΡΙΔΗΣ

ΜΥΣΤΗΡΙΑ*

— ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ —

Τὸ ἄκουσσα ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖο σᾶς ήρθε, ἄκουσσα, ἐπίσκεψης μιὰ κυρία ποὺ σᾶς γνώριζε καὶ σᾶς ὀνόμασε Σιμονσεν πρὶν προφτάσετε νὰ τὸ ἐμποδίσετε. Θεέ μου, τί γελοῖ καὶ τὶ πρόστυχο ποὺ εἶναι καὶ αὐτό! Λέγουν ἀκόμα στὴν πόλι πῶς διαπεδάστε νὰ δίνετε σὲ μικρά παιδιά νὰ καπνίζουν τσιγάρα καὶ πῶς στὸν δρόμο κάνετε σκάνδαλα τὸ ὅνα μετὸ τὸ ἄλλο πῶς ζητήσατε μιὰ μέρα ἀπὸ μιὰ ὑπηρέτρια ποὺ ἀπαντήσατε στὴν ἀγορὰ κάτι, καὶ μάλιστα μπροστὰ σ' ἔνα σωρὸ ἀνθρώπους. Καὶ μετα δὲν αὐτὰ νομίζετε ἀκόμα πῶς ἔχετε καὶ τὸ δικαίωμα νὰ μὲ πλησιάστε καὶ νὰ μοῦ λέτε τὰ αἰσθήματά σας καὶ... Αὐτὸς εἶναι ποὺ μὲ θυμιώνει περισσότερο ἀπὸ δὲν, πῶς τολμάτε.

Ἐδώ στάθηκε. Τὸ σόμα τῆς ἔτρεμε καὶ ἐδειχνεῖ πόσον ἡτον παραγμένη καθὼς λέξι ποὺ ἔλεγε τὴν αἰσθάνετο ἀληθινὰ καὶ δὲν βαστοῦσε τὸν θυμὸ τῆς.

Ἐπειτα ἀπὸ δίλιγο εἶτε ἐκεῖνος:

— Ναὶ, ἔχετε δίκαιο, σᾶς ἔκανα πολλὰ βάσανα... Εἶναι καὶ φυσικό, διαν προσέχῃ κανεὶς σὲν εἶναι ἀνθρώπο ἔναν διόλκηρο μῆγα καθὲ μέρα καθὲ μέρα, δὲν παρατηρῇ δῆλα ποὺ λέγει καὶ δῆλα ποὺ κάμνει τὸτε βέβαια δὰ βοῆ πάντα κάτι πάκο γιὰ νὰ πιασθῇ· ἀπὸ αὐτὸν. Μπορεῖ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο, νὲ ἀδικεῖται ὁ ἄλλος ἀνθρώπος, μὰ αὐτὰ δὲν πειράζει πολύ, δὲν σημαίνει τίτοτα. Ή

* Η ἀρχὴ εἰς τὸ τεῦχος τῆς 3^{ης} Μαΐου 1911.

στὸ φραγμακεῖο ἐδῶ καὶ πῶς ζήτησα γιατρικὰ γιὰ μὰ ἀηδέστατη ἀρρώστεια, ποὺ τὴν εἶχα γράψει σ' ἓνα κομμάτι χαρτί, μὰ δὲν μοῦ τὰδωσαν αὐτὰ τὰ γιατρικά, ἀπειδὴ δὲν εἶχα συνταγή. "Α, καὶ τώρα ποὺ σκέπτομαι: μὴ τυχὸν δὲν σᾶς διηγήθηκε δ. Μινούττας, πῶς ήθελα μὰ φρούρια νὰ τὸν δωροδοκήσω μὲ διακώσιες κοδόνες γιὰ νὰ πῆ πῶς εἶναι ἐκεῖνος, ἀντὶ ἐγώ, πατέρας ἐνὸς παιδιοῦ; Κι αὐτὸς εἶναι ἀλήθεια, δ. Μινούττας εἶναι μαρτυς. "Αχ, φὰ μποροῦσα νὰ λέγα κι ἄλλα ἀκόμα..."

— "Οχι, δὲν εἶναι ἀνάγκη, ἀρκεῖ, εἶπε η Δάγνη μὲ πεῖσμα. Καὶ τοῦ θύμισε τὰ τηλεγράφηματα, τὰ πλούτη ποὺ εἶχε ὁ ἄρχος τηλεγράφησε στὸν ἑαυτό του, τὸ κοντί τοῦ βιολιού ποὺ τὸ ταξίδευσε μαζί του χωρὶς νᾶχη βιολὶ καὶ χωρὶς νὰ ἔρῃ οὗτε νὰ κατέχῃ ἐνα μετα τὸ ἄλλο δῆλος του τις κατεργάσιές, ἀκόμα καὶ τὸ μετάλλιο ἐκεῖνο ποὺ ὁ ἄρχοντος εἶχε πῆ πῶς δὲν τοῦ ἀνῆκε κατὰ τίμο τούτο. "Ολα τοῦ τὰ θύμισε, χωρὶς λιπημό καὶ τοῦδωσε νὰ καταλάβῃ πῶς δεσες κατεργαρίες πρὶν νόμιζε πῶς τις ἔλεγε γιὰ δαστεῖ, τώρα πίστεν πῶς δῆλες ἀλήθεια τις εἶχε κάνει. Ναὶ, εἶναι ὀφιομένως μὰ φύσις κακὴ καὶ διεστραμένη.

Καὶ τέτοιος ποὺ εἶστε, εἶπε, πρόσπατείτε νὰ τὰ βάλετε μαζί μου καὶ νὰ μὲ κάνετε γελοία, μὲ κάνετε νὰ κάνω ὀνομήσεις μαζί σας. Λέντε πρόσπετε, δὲν ἔχετε καρδιὰ γιὰ τοὺς ἄλλους, μόνο γιὰ τὸν ἑαυτό σας, κι ἔξηγετε, κι δὲν ἔξηγετε...

Ἐκείνην τὴν στιγμὴ τὴν διέκοψε δ. Στέρεος σὲν διατόρος, ποὺ ἥρχετο βιαστικὸς ἀπ' τὴν μεγάλη σᾶλα: ἡτον στὰ μέσα καὶ στὰ ἔξω, γιὰ δῆλα ἔτρεχε καὶ φρόνιζε.

— Καληστέρα, κύριε Νάγκελ! φώναξε. Σᾶς εὐχαριστῶ πάλι πολὺ γιὰ τὴν τελευταία βραδιά! Τί διασκέδασις, έ... Γιὰ νὰ σᾶς πῶ, κυρία Κλελλανδ, πρέπει νὰ προσέχετε, σὲ λίγο θὰ παραστήσωμε τὶς πλαστικὲς εἰκόνες.

Καὶ χάρησε πάλι δ. γιατρός.

— "Αρχισε πάλι νὰ πάιζη μουσική καὶ ἔγινε ήσυχα μέση στὴν σάλα. Η Δάγνη ἔσωψε λίγο καὶ κύταξε ἀπ' τὴν πόρτα ἔπειτα γύρισε πάλι πρὸς τὸν Νάγκελ καὶ εἶπε:

— "Ερχεται η Μάρθα.

Σιγη.

— Δὲν ἀκούντε τὶ σᾶς λέγω;

— Πῶς, βέβαια, ἀπήντησε φρονημένος.

Δὲν σήκωσε τὰ μάτια του, μόνο ἔσακολουδούσε νὰ γυρίζει καὶ νὰ γυρίζει τὸ ποτήριο του χωρὶς νὰ πάγη καὶ ἔσκιψε τὸ κεφάλι του σχεδόν δύλτελα ἀπάνω στὸ τραπέζι.

— Στ! εἶπε η Δάγνη περιγέλαστικά, τώρα

παῖζουν πάλι. Κι ὅταν ἀκούνει κανεὶς τέτοια μουσική, εἶναι ὀδαῖο νὰ κάθεται λίγο μακριό κάπου σὲ μιὰ πλαϊνή κάμαρα, καὶ νὰ κρατᾷ τὸ χέρι τῆς ἀγαπημένης— ἔτοι, δὲν εἴπατε μιὰ φορά, Μου φαίνεται πῶς εἶναι τὸ ίδιο βάλς τοῦ Λάννερ, καὶ τώρα ποὺ ἔρχεται η Μάρθα...

Μὰ διὰ μιὰς φάνηκε νὰ μετανοῦ γιὰ τὴν καπία της, ἀμέσως σιωπῆσε, τὰ μάτια της βράχηκαν καὶ κάθισε πιὸ βαθειὰ μέση στὴν καρέκλα της. Ἐκεῖνος ἐκάθιστο ἀκόμα μὲ σκυμμένο κεφάλι, καὶ η Δάγνη ἔβλεπε μόνο τὸ στήθος του ποὺ ἀνέπνεε γλήγορα καὶ ἀστακά. Τότε σκέριθηκε νὰ πῆ πῶς μερικοὺς καλοὺς λόγους γιὰ νὰ τελειώσῃ, μερικοὺς λόγους ποὺ νὰ μήν τὸν πνέονται σηκώθηκε, πήρε καὶ τὸ ποτήριο τῆς στὸ χέρι του.

— Τώρα πρέπει νὰ πηγαίνω, εἶπε.

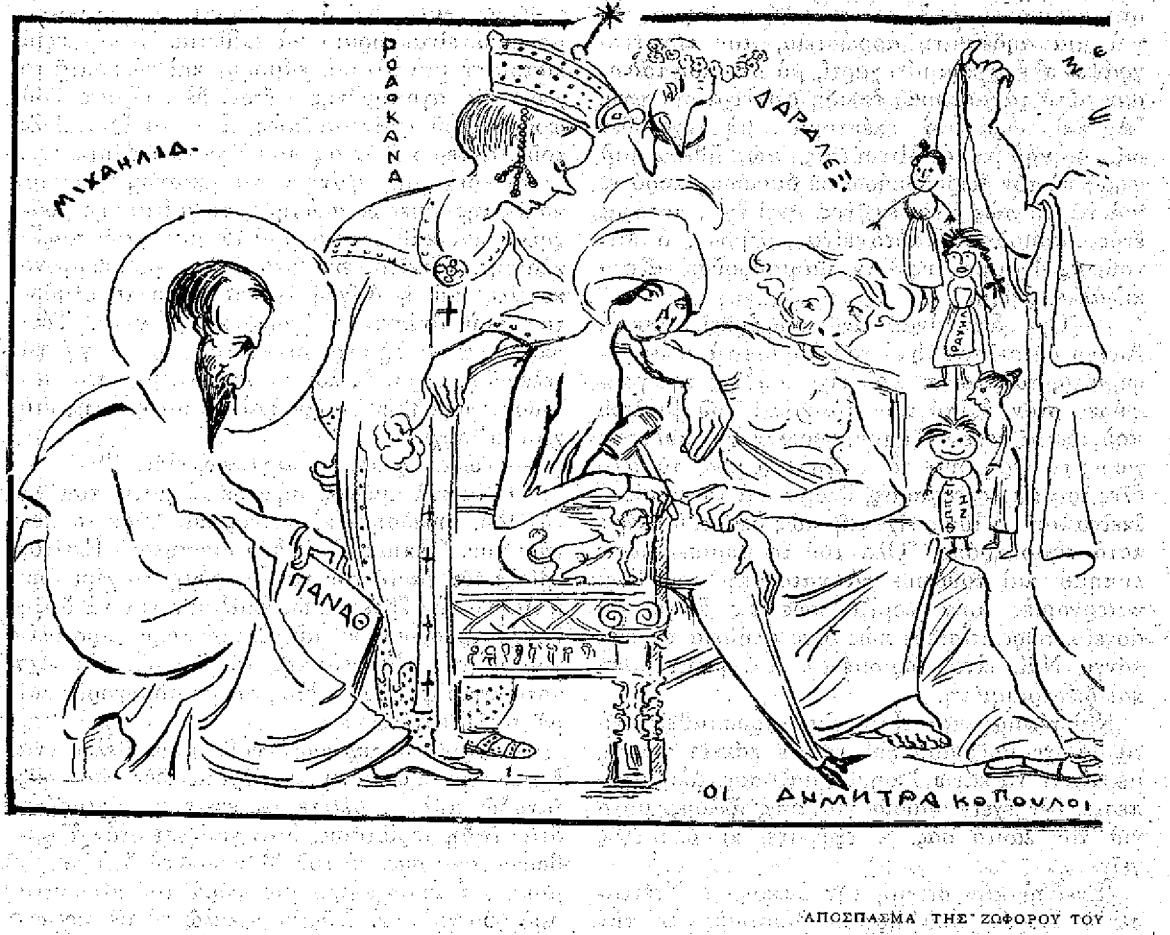
— Ο Νάγκελ ἀμέσως σήκωσε τὰ μάτια του νὰ τηγ ίδη, σηκώθηκε καὶ ἐκεῖνος καὶ πήρε τὸ ποτήριο του. "Ηπιαν καὶ οἱ δύο σιωπηλοί. Ἐκεῖνος ἔβιαζε τὸν ἑαυτό του νὰ μὴ τρέμῃ τὸ χέρι του η Δάγνη τὸν ἔβλεπε πῶς ἐπάλαιβε γιὰ νὰ δεῖξη ησυχο πρόσωπο καὶ αὐτός, ποὺ τώρα πρὸ διλγού μὲ τὴν εἰρωνεία της νόμιζε πῶς τὸν εἶχε κατασύντριψε, λέγει ἔξαφνα μὲ διδαφορία καὶ μὲ πολλή εὐγένεια:

— Ποιὸν τὸ ξεχάσω, κυρία μου, θέλετε νὰ ἔχετε τὴν καλοσύνη βέβαια δὲν θὰ σᾶς ξαναδῷ πιά... θέλετε νὰ ἔχετε τὴν καλοσύνη δταν ἔρθη περίστασις, δταν γράψετε στὸν διφραβωνιαστικό σας, νὰ τοῦ θύμισετε τὰ δυὸ ποκάμισα ποὺ ὑποσχέθηκε μὰ φορὰ τοῦ Μινούττα πρὸ δύο χρόνων. Σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ συγχωρήσετε ποὺ ἀνακατάνομαι σ' αὐτὴν τὴν υπόθεσι, ποὺ δὲν μὲ μέλει ζμένα: τὸ κάνω μόνο γιὰ τὸν Μινούττα. Ἐλπίζω πῶς μὲ συγχωρεῖτε γιὰ τὸ θάρρος μου. Πήγε μόνο πῶς εἶναι δυὸ μάλλινα ποκάμισα: θὰ τὰ θυμηθῇ.

— Εμεινε σὰν νὰ εἶχε πέσει κεραυνὸς ἀπάνω της: έμενε μὲ τὸ στόμα ἀνοικτό καὶ τὸν κύτοζε, δὲν εἶρισκε λέξεις νὰ πῆ καὶ γέχασε νὲ ἀκουμπήση καὶ τὸ ποτήριο της στὸ τραπέζι. "Ενα λεπτό έμεινε λέξι. "Ἐπειτα συνῆλθε πάλι, τούρροιςε μὰ ματια γεμάτη θυμό, γεμάτη δλητή τὴν ἀγνώστησι, ποὺ ησθάνετο μέσα της καὶ ἔπειτα τὸν γύρισε τὴν ράχη καὶ ἔφυγε.

— Αὖθις ἐφαίνετο νὰ σκέπτεται οὔτε πῶς δικαστήσεις καὶ δικαστήσεις ἀκάθοντο μέση στὴν περιφέρεια.

— Ο Νάγκελ κάθισε πάλι. Οἱ δύοι του ἔτρεμαν καὶ πολλὲ φορὲς ἔτσι μηχανικῶς ἔπιαν τὸ κεφάλι του. Ἐκάθιστο ἔκει σὰν πεσμένος ἀπάνω στὸν καρέκλα του. "Οταν ήρθε η Μάρθα, σηκώθηκε ἀμέσως, μὰ ἔκφρασις εὐγκωμοσύνης

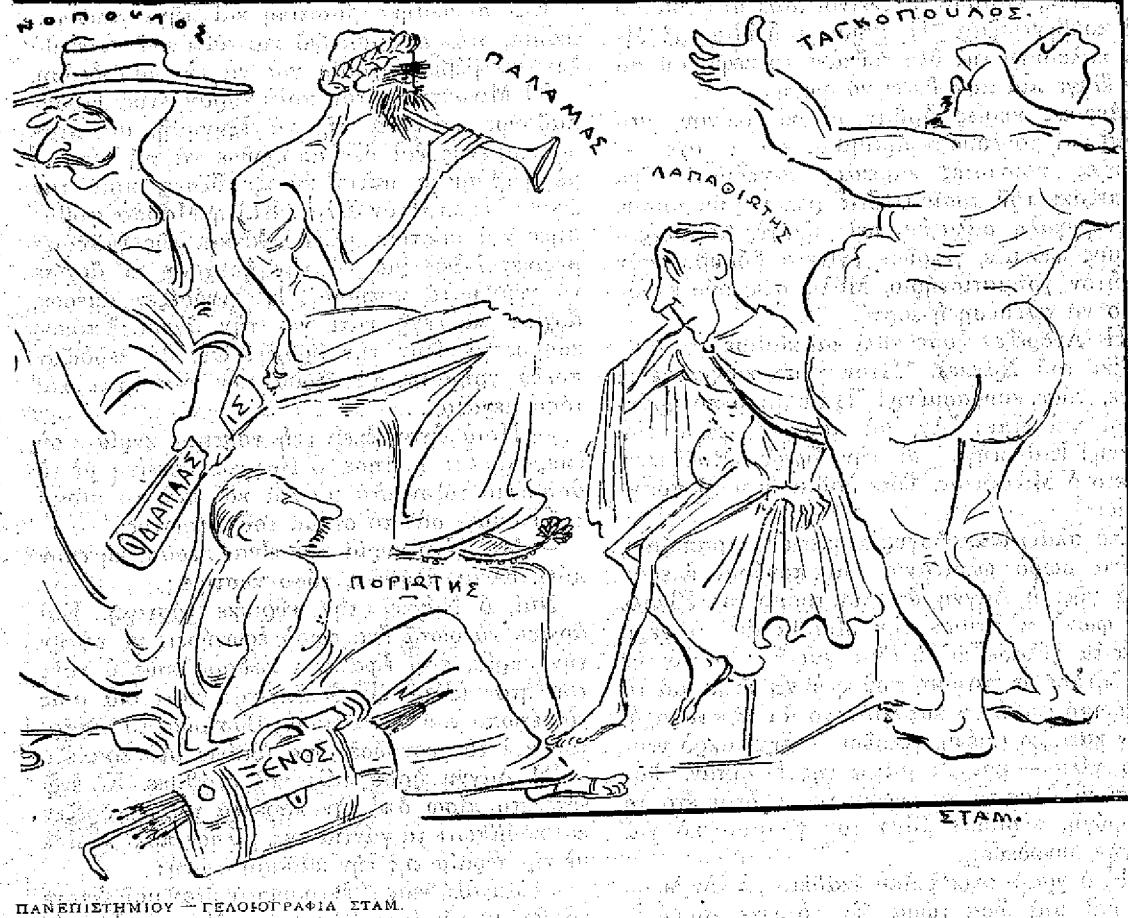
έλαψε στὸ πρόσωπό του ἔπειτα τῆς ἐτλησίας εἶπε:

— Τί καλή ποὺ είστε, τί καλή ποὺ είστε! Καθίστε ἐδῶ, θὰ εἰμαι πολὺ περιποιητικός, θὰ σᾶς διηγηθῶ ἓνα σωδὸν ιστορίες, ὃν θέλετε. Θὰ δητε πώς θὰ σᾶς διασπεδάσω, ὃν θέλετε νὰ καθίσετε. "Αχ, ἐλάτε! "Αν θέλετε πάλι νὰ φύγετε, δύως θέλετε, μὰ τότε μπορῶ νὰ σᾶς συνυδεύσω, ε; Δὲν θὰ σᾶς δώσω ἀφορμὴ νὰ θυμωσετε, ποτέ. Πήτε, δεν θέλετε νὰ πῆτε ἀκόμα ἕγα ποτηράκι κρασί; Θὰ σᾶς διηγηθῶ κάτι διασκεδαστικό για νὰ μὴ βαρεθῆτε. Χαϊδομαὶ τόσο πολὺ ποὺ θρήναται πάλι. Θεέ μόν, τί ωραῖα ποὺ είναι δταν γελάτε, ἔσεις ποὺ πάντα είστε τόσο σοβαρή! Δὲν θὰ ήτον καὶ πολὺ διασκεδαστικό στὴν μεγάλη σάλα, ε; Καλύτερα νὰ μείνωμε λίγο ἐδῶ ἕκει μέσα κάνει καὶ τόση ζέστη ἐλάτε, καθίστε!

Καὶ η Μάρδα ἐδίσταξε, μὰ ἔπειτα καθίσε.

Τότε ὁ Νάγκελ ἀρχίζει καὶ διηγῆται ἀδιάκοπα, λέει ἕνα σωδὸν μικρὸς ιστορίες καὶ ἀνέκδοτα, μιλᾶ για τὸ ἔνα καὶ τὸ ἄλλο σαν αλληγορικός, φοβισμένος, μὴ τυχὸν καὶ φύγῃ η Μάρδα μόνος, φοβισμένος, μὴ τυχὸν καὶ φύγῃ η Μάρδα μόνος σιωπήσῃ. Ἐρεθίζεται, διρχνει, ζαλίζεται, πιάνει τὸ κεφάλι του για νὰ θυμηθῇ τὸ ἔλεγχο, ποῦ στάθηκε η Μάρδα νομίζει πως κι ἀντὸ τὸ κάνει γιὰ ἀστεῖο καὶ γελᾶ ἀδιώ καθὼς εἶναι. Δὲν βαριέται η γηραιόμενη τῆς καρδιὰ ἀνοίγει πόδι, ἀρχίζει καὶ μιλᾶ κι' αὐτή. Τί ἀφέλης καὶ τί γεμάτη ζωὴ ποὺ ήτον! "Οταν είπε ο Νάγκελ τί ἔλεινη ποὺ είναι η ζωὴ — ε; δὲν είναι ἔλεινη; — τότε πήρε ἔκεινη τὸ ποτήρι της καὶ είπε: Ζήτω γιὰ τὴν ζωὴ, αὐτή η κακομοίρα η γυναικά ποὺ μέρα τὴν μέρα χρόνια τώρα ζούσε μεγάλη σάλα, ε; Καλύτερα νὰ μείνωμε λίγο ἐδῶ ἕκει μέσα κάνει καὶ τόση ζέστη ἐλάτε, καθίστε!

Πολλές φορες η ζωὴ είναι καὶ ώραια, είπε!

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΓΕΛΟΘΟΓΡΑΦΙΑ ΣΤΑΜ.

— Ναί, ο' αὐτὸ ἔχετε δίκαιο! τῆς λέγει ὁ Νάγκελ... "Α, τώρα πρέπει νὰ πάμε νὰ δοῦμε τίς πλαστικές εἰκόνες! Μποροῦμε νὰ σταθοῦμε πρὸς στὴν πόρτα: ἔπειτα μποροῦμε νὰ καθίσωμε πάλι, ἀν δέλετε. Μπορεῖτε νὰ δητε ἀπὸ τὴν θέσι σας; εἰδεμη νὰ σᾶς σηκώσω. Εκείνη γέλασε καὶ κούνησε τὸ κεφάλι σαν νάλεγε όχι.

Μόλις ὁ Νάγκελ είδε τὴν Δάγνη ἀπάνω στὴν σκηνή, η ζωηρότης του ἔπαισε διὰ μιᾶς, τὰ μάτια του καρφωθήκαν ἀπάνω της καὶ μόνο αὐτὴν ἔβλεπε. Παρακολουθοῦντε τὰ μάτια της που κύταζαν, τὴν μετροῦντε ἀπὸ τὸ κεφάλι ώς στὰ πόδια, παρατηροῦντε τὴν ἔκφρασί της, ἔβλεπε ἕνα τριαντάφυλλο ποὺ πήγαντε ἀπάνω κάτω, ἀπάνω κάτω, ἀπάνω στὸ στῆμδος της. Ἐστέκετο πιὸ πίσω ἀπὸ δύος ἀπάνω στὴν σκηνή καὶ τὴν ἀγαγνώριζε κανεὶς εὐκόλα ἀν καὶ ήτον καλὰ μετεμφιεσμένη. "Η Ἀνδρέζεν ἐκάθετο στὴν μέση.

καὶ ήτον βασίλισσα. "Ητον μία παράστασις μὲ πολὺ κόκκινο φῶς, μὲ πολλοὺς ἀνθρώπους, πολλὰ δύλα.

— Εἶναι ωραῖο! ψιθύρισε η Μάρδα.

— Ναί... Τί είναι ωραῖο; ωρτήσε ο Νάγκελ.

— "Εκεὶ ἀπάνω, δὲν βλέπετε; μὰ τι βλέπετε λοιπόν;

— Βέρακα, βέρακα — ναί, είναι πολὺ ωραῖο.

Καὶ γιὰ νὰ μὴ τῆς βάλῃ υπόψιες καὶ καταλάβῃ πῶς κύταζε μόνο δύο ἔνα σημεῖο, ἀρχίσε νὰ τὴν ωρτῷ ποιὸς ήτον καθὲ ἀνθρώπος ἀπάνω στὴν σκηνή, χωρὶς δύως νὰ διούῃ καθόλου τέλος τοῦ ἔλεγχου ἔκεινη. "Εμειναν ἔτσι ως που σύστησαν τὸ κόκκινο φῶς καὶ κατέβιρξε η αὐλαία.

— Επειτα παρασταθῆκαν κι' ἄλλες πέντε εἰκόνες, ή μία μετά τὴν ἀλλή. "Ητον δωδεκα, ή ώρα. Ο Νάγκελ κι' η Μάρδα ἐστέκοντο ἀκόμα μπρὸς στὴν πόρτα καὶ κύταζαν τὴν τελευταῖα εἰκόνα. "Οταν τέλειωσε κι' αὐτὴ κι' ὀρχισε πάλι

ἡ μουσική, κάθισαν καὶ ἔκεινοι πάλι στὸ τραπέζι καὶ κουβέντιαζαν. Ἡ καημένη ἡ Μάρθα! Μὲ τὴν καλοσύνη τῆς δὲ τοῖνας τὸ κέφρι του καὶ δὲν ἔλεγε πιὰ πῶς θέλει νὰ φύγῃ.

Μερικές κυρίες ἤρθαν μὲ καταλόγους στὰ χέρια καὶ πουλούσαν ἀριθμούς γιὰ τὰ λαχεῖα—κούκλες, κονικτὲς καρέκλες, κεντήματα, ἐνα τραπέζικα τὸν τραπέζι, ἐνα οολί τοῦ ιημοῦ. Στὴν μεγάλη σάλα καὶ στὶς πλαινὲς καμαρες δικόμιος φώνας, γελοῦσε ἐγίνετο θύρωβος σὰν γὰ ἡτον χοηματιστήριο. Μόλις στὶς δύο ἑτδόκειτο νὰ τελειώσῃ ἡ ἑορτῇ.

Ἡ Ἀνδρέεν ἤρθε πάλι καὶ κάθισε στὸ τραπέζικα τοῦ Νάγκελ. Ἡτον τόσο κοινωνικόν, ἔλεγε, τόσο κοινωνικόν! Ἡπειρικό ποτηράκι κρασὶ καὶ εἶπε: "Ἄχ, θὰ πάω νὰ φέρω τὴν Δάγνη! Καὶ πήγε καὶ τὴν ἔφερε. Μαζὶ τους ἤρχετο δι Μινούττας. Τότε ἤρθαν ἔτσι τὰ πράγματα:

Στὸ πλαί ἀνακοδογυρίστηκε ἐνα τραπέζικα, καὶ ἐνα τωρὸ φλυτζάνια καὶ ποτήρια ἔπεσαν κατὰ γῆς ἡ Δάγνη ἀπὸ τὸν τρύμα τῆς ἔργαλε μιὰ φωνή καὶ ἔπιασε τὴν Μάρθα ἀπὸ τὸ χερό. Ἐπειτα γέλαιος καὶ ἡ ἴδια γιὰ τὸν ἑαυτὸ τῆς καὶ ἡγιῆς συγγράμμη ποὺ φωνάξε ἔτσι μὲ τὸ πρόσωπό της ἡτον κατακόκκινο ἀπὸ τὴν ταραχήν της ἤταν καταζεσταμένη, γελοῦσε, — ἐνα μικρὸ νευρικὸ γέλιο — καὶ τὰ μάτια τῆς ἔλαμπαν. Φοροῦσε καὶ δλας τὸ παγωφόρι της καὶ ἡτον ἔτοιμη νὰ φύγῃ, περίμενε μόνο τὸν γραμματικὸ γιὰ νὰ τὴν συνοδεύσῃ.

Μὰ δι γραμματικὸς ποὺ ἐκάθετο μὲ τὸν δικαστὴ καὶ μὰ ὥρα τώρα δὲν τὸ εἶχε κούνησει ἀπὸ τὴν θέσι του, ἀρχίζε νὰ φαίνεται ἀρκετὰ μεθυσμένος.

— Ο κύριος Νάγκελ βέβαια θὰ είναι πολὺ πρόθυμος νὰ σὲ συνοδεύῃ, Δάγνη, εἶπε ἡ Ἀνδρέεν.

Τότε ἡ Δάγνη ἔσπασε στὰ γέλια. Ἡ Ἀνδρέεν τὴν κύτας καὶ δὲν ἔσερε τί συμβαίνει.

— "Οχι, εἶπε ἡ Δάγνη, μὲ τὸν κύριο Νάγκελ δὲν τολμῶ πιὰ νὰ πάω! Ἐχει κάτι ίδεες! Εσετε μαλίστα, — αὐτὸ τὸ λέω ἀναμεταξύ μας — μιὰ φορά μοῦ εἶπε ἐν θέλω γὰ πάω νὰ τὸν ἀνταμέω. Αλήθεια σᾶς λέγω! Κάτω δὲν σημαντεῖ, μιὰ μεγάλη λεύκη που είναι στὸ τάδα καὶ στὸ τάδε μέρος τοῦ δάσους! Αγιαστᾶ, δὲν προτιμάτε νὰ μη σᾶς μπά, στὸν κύριο Νάγκελ δὲν μποσει κανεὶς γάλιτόσες διασαρέσκετες. Μετανῶ πολὺ, μὲ δι Θεος βάλῃ βάσι! Ακόμα τώρα πρὸ δλίγον μοῦ γῆς ἔτησε μὲ ὅλο του τὸ σοβαρὸ κόπτη ποκέρια, που μιὰ φορά, λέει, δι μορφωνιαστικός που τὰ υποσχέθηκε στὸν Γερεγκαστρό, καὶ δι Ιδιος δι Γιρέγκαστρος δὲν έρει πίποια μὲν ἄντα! Ει Γιρέγκαστρος μοῦ ποιεῖ, "Αλλο τίποτα κααρδ, Χά, χά, χά! τι ἀστείο, τι ἀστείο!"

Καὶ σηκώθηκε βιαστικὴ καὶ πήγε γελῶντας ἀκόμα, στὸν γραμματικὸ καὶ κατὶ τοῦ τείπε, θὰ ἐπέμενε βέβαια γέφοη γιὰ νὰ τὴν συνοδεύσῃ.

Ο Μινούττας ἡτον πολὺ ταραγμένος. Προσπαθοῦσε κατὶ νὰ πῆ, νὰ ἔσηγηθῇ, μὰ ἡτον σάστιομένος καὶ δὲν μποροῦσε νὰ πῆ τίποτα μὲ φοβισμένα μάτια κύτας ὅλους, πρὶν τὸν ἔναν καὶ ἔπειτα τὸν ἄλλον. Καὶ ἡ Μάρθα φοβήθηκε καὶ σάστισε, μὰ δι Νάγκελ ἡτον ψιθύριζε μερικὲς λέξεις γιὰ νὰ τὴν ήσυχασῃ καὶ ἀρχίσε νὰ γεμίζῃ τὰ ποτήρια. Ἡ Ἀνδρέεν ἀμέσως ἀρχίσε νὰ λέγῃ καὶ γιὰ τὴν ἀγορά. πόσος κόσμος μὲ δλιν τὴν βροχή! Οὐδὲ θὰ κερδίζων πολλὰ λογιατά, τὰ ἔξοδά των δὲν ἤταν καὶ τόσο μεγάλα.

— Ποιά ἤταν ἔκεινη ἡ νόστιμη κυρία που ἔπειξε ἄρκα; ουτῆσε δι Νάγκελ. ἔκεινη μὲ τὸ ἀστιμένιο τόξον στὰ μαλλιά καὶ ποὺ τὸ στόμα τῆς ἔμιαζε σὰν τὸ στόμα τοῦ Βύρωνος;

— Μιὰ ἔνη κυρία που είναι περαστικὴ στὴν πόλη. Είναι ἀλήθεια, τόσο νόστιμη;

Ναι, δι Νάγκελ τὴν εύρισκε νόστιμη. Καὶ ἀρχίσε νὰ φωτῷ ἐνα σωρὸ ἔφωτησες γιὰ αὐτὴν τὴν κυρία, ἐνώ ἔφαίνετο καθαρὸ πος δι γοῦς του ἡτον ἄλλου. Τί ἔσκεπτετο; γιατὶ διὰ μιᾶς το μετώπου του συννέφιας; Βασιοῦσε τὸ ποτήρι του καὶ τὸ γυρούνος οιγά ἀπάντι στὸ τραπέζι. Ἡ Δάγνη ἤρθε πάλι καὶ στάθηκε. Καὶ ἐνῷ ἐστέκετο πίσω ἀπὸ τὴν καρέμλα τῆς Ἀνδρέεν καὶ κοινύωνε τὸ γάντια τῆς μίλησε πάλι καὶ εἶπε μὲ τὴν ὁραία τῆς τὴν καθαρὴ φωνή:

— Μά, ἀλήθεια, τί ἐννοούσατε δταν μοῦ εἴπατε νάρθω νὰ σᾶς ἀνταμώσω, κύριε Νάγκελ; Τί σκοποὺς είχατε; Γιατὶ δὲν ἀπαντάτε;

— Μά, Δάγνη! λέγει σιγά ἡ Ἀνδρέεν καὶ σηκώνεται. Κι δι Μινούττας σηκώθηκε. Όλοι αἰσθάνονται στενοχωρημένοι δι Νάγκελ σηκώνεται μάτια του τὸ πρόσωπό του δὲν δείχνει πολλή πορεία μὲ δλοι παρατηρησαν πῶς ἀφρος τὸ ποτήρι του καὶ ἔσφεξε δυνατὰ τὰ χέρια του καὶ ἀνέπνευσε μερικὲς φορές βιαστικά. Τί θάκανε, Τί σημαίνε που χαμογέλασε λιγο καὶ ἔπειτα ἔγινε πάλι σοβαρός; Όλοι ἀπόρησαν δταν τὸν ἄκουσαν νὰ λέγῃ μὲ ήσυχη φωνή;

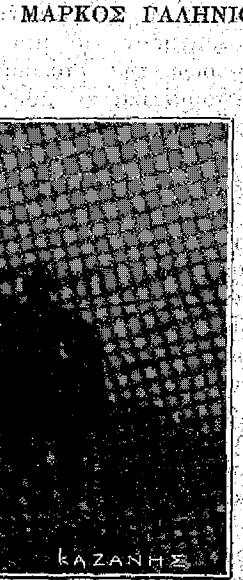
— Γιατὶ σᾶς είπα νάρθετε νὰ μη δι ταμιεύσετε; Κρετία Κιελλανδ, δὲν προτιμάτε νὰ μη σᾶς μπά, στὸν κύριο Νάγκελ δὲν μποσει κανεὶς γάλιτόσες διασαρέσκετες. Μετανῶ πολὺ, μὲ δι Θεος βάλῃ βάσι! Ακόμα τώρα πρὸ δλίγον μοῦ γῆς ἔτησε μὲ ὅλο του τὸ σοβαρὸ κόπτη ποκέρια, που μιὰ φορά, λέει, δι μορφωνιαστικός που τὰ υποσχέθηκε στὸν Γερεγκαστρό, καὶ δι Ιδιος δι Γιρέγκαστρος δὲν έρει πίποια μὲν ἄντα!

Πρέπει μάλετε έλεος μοι μου. Αλλο τίποτα κααρδ, Χά, χά, χά! τι ἀστείο, τι ἀστείο! [Ακολουθεῖ]

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ — ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Τὸ κῦνα τὸν ἐπέταξε στὸ ἀκρογύαλι τῆς Ελευσίνος, ἀνέγγιχτον, βαλσαμωμένον καὶ μὲ τὰ μῆρα τῶν βιθῶν, σὰν νὰ τὸν μετέφερε στὰ πεπλα τῶν Σειρήνων. Οι λευκομαρτηλοῦσες κοπέλλες τοῦ ἡμερού χωριοῦ, μὲ τὰ ψημένα μαγούλα ἀπὸ τὸν ἀλμυρισμένον ἀερα, τῆς θάλασσας παραμυτῆς που διατηροῦσαν τὸν ψυχήν της ποτήριον τοῦ παραμυριοῦ, καὶ τὰ βαρύτιστα καὶ τὰ παραξένα, ποὺ βούτιζον ἀκόμα καὶ λιγάνια τὸν ἀπόζητον. Μπρὸς στὰ λευκοβαμένα κάγκελα τοῦ τάφου του μιὰ φορά τόσο στέκει κανένας ἀνδρώπος, ποὺ δὲν ἀνάβει κερί, ποὺ δὲν κάνει σταύρο, ποὺ δὲν ἀκούμπη στεφάνια, — στὸν ζευγανωμένο μὲ τὴν φύσι. Μὰ δι Γιαννόπουλος οὐτε ξωντανὸς οὐτε πεδαμένος είχε ἀνάγκην ἀπὸ τὸ πλῆθος. Ψυχὴ ταξιδεύτρα μὲ τὰ σύννεφα καὶ μὲ τὶς πνοές τῶν λουλουδιῶν, ψυχὴ κινηγήτρα γωνιά του, καὶ τὸν ἐτέντωσαν σὲ τάφον πλατύμαχον, ποὺ τέτοια δὲν ἤταν ἡ ἐπιυμίδα του νησί.

Καὶ δλες μαζὶ — μισοφόρες ἀληθινές σὰν ἔκεινες τοῦ Χοιοτοῦ, τὸν πηγαν στὸ κοιμητῆρο ἀγκαλιαστά, καὶ τὸν ἀπόθεσαν στὴν ψυχλότερη γωνιά του, καὶ τὸν ἐτέντωσαν σὲ τάφον πλατύμαχον, ποὺ είπεται χαμογελώντας ἀπόνω ἀπὸ τὸν Παρθενῶνα, εἴτε ποὺ δακρύζει διστέρευτα στὸ δίσκο ἐνὸς ἀστεριοῦ. Μὲ τὴν περιφάνεια ἐνὸς ἰδανικοῦ κυκνοῦ στὰ συστατικά τοῦ είναι του, ἤταν δι χρόταστος, ποὺ διερεύθησε στὴν ἀγκαλιά του νὰ σφίξῃ καὶ νὰ πῆ δλα τὸν κόσμον τὰ λουλουδιά, — μὰ δὲν μπόρεσε.

LAZANIS

τια, καὶ ἔφεξαν οἱ κοπέλλες σὰν εὐγενικές φιλητές μιρολογήτρες.

Δεύτερος χρόνος ἐπέρασε, καὶ σήμερα ζῇ δι Ποιητῆς σὲ λίγες τολμηρὰ δρμητικές γραμμὲς ποὺ ἀφήσει πίσω του. Μὰ πειδ πολὺ ζῇ στα ίδια τὸ λόγια, τὰ φυσιολατρικὰ καὶ τὰ βαρύτιστα καὶ τὰ παραξένα τὸν ψυχήν της ποτήριον τοῦ παραμυριοῦ, που διατηροῦσαν τὸν ψυχήν της ποτήριον τοῦ παραμυριοῦ, καὶ τὰ βαρύτιστα καὶ τὰ παραξένα, ποὺ βούτιζον ἀκόμα καὶ λιγάνια τὸν ἀπόζητον. Μπρὸς στὰ λευκοβαμένα κάγκελα τοῦ τάφου του μιὰ φορά τόσο στέκει κανένας ἀνδρώπος, ποὺ δὲν ἀνάβει κερί, ποὺ δὲν κάνει σταύρο, ποὺ δὲν ἀκούμπη στεφάνια, — στὸν ζευγανωμένο μὲ τὴν φύσι. Μὰ δι Γιαννόπουλος οὐτε ξωντανὸς οὐτε πεδαμένος είχε ἀνάγκην ἀπὸ τὸ πλῆθος. Ψυχὴ ταξιδεύτρα μὲ τὰ σύννεφα καὶ μὲ τὶς πνοές τῶν λουλουδιῶν, ψυχὴ κινηγήτρα γωνιά του, καὶ τὸν ἐτέντωσαν σὲ τάφον πλατύμαχον, ποὺ τέτοια δὲν ἤταν ἡ ἐπιυμίδα του νησί.

ΜΑΡΚΟΣ ΓΑΛΗΝΙΟΣ

Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Ε Σ

Τὸ δειλινὸν τῆς Ἀγάπης, — ή ἴδιαίτερη ἀνάστασις τῶν παιδιῶν. Τὰ βλέπω τὰ παιδάκια, καθαρά καὶ στολισμένα νὰ πορεύωνται κατά τὴν ἔσκαλησία, τραβώντας ἀπὸ τὸ χέρι τὴν δκνή γυναικα ποὺ τὰ συνοδεύει. Γιατὶ νὰ βιασθῇ ἡ γυναικα, — τί νέο στὴ ζωὴ τῆς ἔχει νὰ ἰδῃ. Ή καπιτάνα χτυπᾷ βιαστικά - βιαστικά, — κράχτης τῶν παιδῶν. Ἀπ' δλες τὶς γωνίες μοζεύονται τὰ μωρόμικάκια, καὶ ποδαράκια μικρὰ ζυμώνοντὸ χῶμα τρέχουν κατὰ τὸ μεγάλο παλάτι τῶν καλῶν πνευμάτων, μὲ τὸν σταυρὸν στὴν κορυφὴ, μὲ τὴν πλατειὰ πόρτα τὴν χιλιοί βανιούμενή, τὰ ἀσπρα κεριά στὰ χέρια τους ἐπίσημα κρατήμενα ἀπὸ τὰ μικρὰ δάκτυλα, μὲ τσαλακωμένες τὶς χωματιστὲς κορδελίτσες. Ποιδὸς μπορεῖ νὰ εἰπῃ δτι τὸ δειλινὸν τῆς ἀγάπης δὲν ἔγινε γι' αὐτά, πὼς δὲν γιορτάζεται μόνο ἀτ' αὐτά. Σπόροι ἀπρανέρωτοι εἶνε ἀκόμα στὶς ψυχές τους οἱ δίψες, τὰ πάθη κι' δτι ἀνθρώπινο. «Τοιο κι' ἐλεύθερο βρίσκεται τὸ δρόμο τὸ λαμπτύσιμα τῶν κανδηλιῶν, καὶ ἡ ματιὰ τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τὶς μαυροπράσινες εἰκόνες, καὶ τὸ λίβανο κι' δὲν μνος. Καὶ φθάνουν ὡς τὶς οὔτες τοῦ ἥθικον τους «εἰνε» — που εἶνε ὑπέροχο, γιατὶ δὲν ἔγινε ἀκόμα ἀντιληπτό. Καὶ τὶς βαλσαμώνων, καὶ τὶς πλέοντα στὰ σπανιώτερα μῆρα — γαλήνης τῶν οὐρανῶν.

Τὰ μάτια τους τὰ ώραία ἀνοίγονται μαροστά στὴν ἀποκάλυψη τῶν θρησκευτικῶν σκηνῶν, — δπως λουκούδια μπροστά στὸ φῶς τῆς πρώτης αὐγῆς φαίνονται ἴδια ἀγγελούδια ποὺ ἐσταμάτησαν γιὰ μιὰ στιγμὴ σ' ἐκείνη τὴν ενύμορφη, τὴν ἀπόκοσμη σπιά. Λευκοντυμένα, ξανθομάλλικα κι' ἀθώα, πρόσογοι τῶν μυστηρίων ποὺ αὐρίο θὰ εἰπωθῶν «ἀνθρώποι». Χριστὸς Ἀνέστη, λέγει ὁ ἡμερις γέροντας που στέκει στὰ σκαλιά τῆς ἄλιας πύλης, θύμωντας τὰ χέρια καὶ τοξεύοντας βλέψιμα ἀρνιοῦν πρὸς τὴν ἀγέλην τῶν ἀγγέλων, — καὶ τὸ εὐαγγέλιον ἀπὸ ψηλὰ ἀκούγεται σὲ χλίες γλῶσσες. Τί θὰ είποιν ἀντά, ερωτῶν τὰ βλέψιμα τῶν παιδιῶν. Όμως χαίρονται γιατὶ πρέπει νὰ γροῦν, χωρὶς νὰ ζητήσουν τὴν ὁδείαν ἀπὸ τὴν ψυχὴ τους. Δὲν ἔχει αὐτὴ γυνχτοξημερώματα, ἔχει μιαν πλατειὰν συγκαταφράσεις γιὰ δλα τὰ προσγματα. Τὸ θυμιατό δλο γνοῖσει τριζοντας τὶς απημενες ἀλυσίδες του. Γώρα πνιγονται στὸ λίβανο, κι' ἔτοι φαίνονται ὀδόμια πειο σύλλα.

Παιδάκια — σπασταριστα γεννηματα δυὸ ἀγθρώπων που κυττάχθηκαν καταβαθμα κι' ἀπορροφήθηκαν σὲ μιαν κίνησι. Παιδάκια — ἀχναρια θαυμαστά ποὺ ἀφήκεν γοργοπεργώντας

τιναχτὰ ἔνας ἔρωτας, αἰώνια ταξιδευτῆς στὴν ἀπέραντη λίμνη τοῦ ὑπαρκτοῦ. Ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ κίτρινα φύλλα ποὺ τὰ κατέλειπαν στὰ νερά τῆς δένδρα ξεραμένων ὑπάρχειν, εἰσιθε οἱ μόνες ὄμορφιες γιὰ τὸ βλέψιμα τοῦ περαστικοῦ.

Τὴν ἐκλησιὰ τελείωνε, τὰ παιδάκια δριμοῦν ἔξω. Τὰ στόματά τους διαλαλοῦν μὲ πιστὶν δτι, ἀλήθεια, ἔκύλισεν δι βαρὺς λίθος, κι' ἐβγήκεν δ Χριστός πυκνόφρωτος σὰν ήλιος. «Ετσι, καίρονται τὴν Ἀνάστασι, ποὺ ἔγινε μόνον γι' αὐτά. Οἱ ἀνθρώποι εἶνε δύσπιστοι ἀπὸ τὰ τρομερὰ ἀπρόσκοτα τῆς ζωῆς. Πιστεύουν στοὺς θανάτους μᾶς δχι στὶς ἀναβιώσεις τῶν ψυχῶν. Τὸ Πάσχα ἔρχεται καὶ φεύγει, σὰν παραξενὸν ἐπεισόδιο. Γιὰ τὰ παιδιά δὲν ἔφυγε πότε τὸ Δειλινὸν τῆς Ἀγάπης. Κι' ἀργότερα, σὰν μεγαλώσουν, πάντα σ' ἐκείνῳ τὸ γλυκό δειλινό, μὲ τὶς λευκές προστοιμασίες, ἀπονηθοῦν τὴν μαυροφορεμένην σκέψιν, γιὰ νὰ ἔσκουρασθῇ ἀπὸ τὶς δδύνες τῶν ἀντιλήψεων.

«Ἐνας ἀνθρώπος ἔκλεψε — δχι χρήματα ποὺ δὲν είχε, οὔτε πολύτιμα πετράδια, ποὺ τὸν ἐδάμπιωσαν περαστικὸν ἔξω ἀπὸ μιὰν προδήκην γεμάτην φῶς, μᾶς οὔτε δύνχα γιὰ νὰ ἀντικαταστήσῃ τὰ κοινρέλια του. Ἐκλεψε ἔργα τεχνητά. «Αγ ξμουν στὴ δέσι τοῦ ζωγράφου δὲν θὰ τὸν μηνούσα στὴν Ἀστυνομίαν. Θὰ παραμόνευα, γιὰ νὰ γνωρίσω τὸν μεγάλον αὐτὸν ἀνθρωπον. Καὶ θὰ ἔγραφα τὸ γεγονός στὶς κάρτες μου, σὰν τίτλον τιμῆς: «Μάρκος Γαλήνιος, π. χ., δ ποῶτος Ἐλλην ζωγράφος ποὺ ἀρχισαν νὰ τὸν κλέψουν».

Γιὰ νὰ κλέψῃ κανεὶς ἔνα πράγμα, φανταζομαι δτι πρέπει νὰ τὸ θαυμάσῃ, νὰ τὸ ζητέψῃ προμερά μᾶς στιγμή, νὰ τὸ θεωρήσῃ σπουδαῖο. Ως τώρα ή φήμη μοῦ εἶνε διμήτηρ γιὰ ζηλοτυπίες πειο ὑλικές, πειο πρωτκίκες τῶν ἀνθρώπων. Καὶ τώρα ποὺ μοῦ ὀμιλήσε καὶ γιὰ μιὰν τετοιαν ὑπέρογκην ζηλοτυπίαν πρὸς μιὰν ζητεύσιν, πρὸς ἔνα δράμα καθηλωμένο στὸν πουσαμᾶ — δοχικῷ να θαυμάσω τὴν φυλὴ τῶν κλεπτῶν. Μὰ τὴν ἀλήθεια, πολλες φορες δι σημόπος εἶνε δλο-δλο στὰ ἐπιχειρήματα τῆς ζωῆς. Καὶ προτιμώ τὸν φτωχὸν τὸν γυναικα μᾶς χοήματα, μᾶς τὸν πλουσιοῦν σε ἐπιθυμίες εὐγενικες καὶ σὲ δριμες. Εκείνον ποὺ λέγει φλόγερο καὶ δυνατὰ τὸ θέλιμον τῶν πεζοναυτῶν καὶ τῶν εὐελπί-

“Αλλα ἔθνη δδηγοῦνται στὴν ἔξημέρωσι ἀπὸ τοὺς δροχοντάς τους, κι' ἀλλα ἀπὸ τὰ δυστιχημένα ἔντομα, ποὺ ζουν βαθειὰ στοὺς λαβυρίνθους.

Η καθαρὰ φιλολογία ἔμεινεν. Ξέω ἀπὸ τὶς έσοτες τοῦ Πανεπιστημίου. Οἱ ἀγθρωποὶ τῆς σκεψιμεως, ποὺ δὲν εἶνε δημοσιογράφοι γιὰ νὰ γράψουν αὐτοὶ μιὰν θελάμαν, οἱ συγγραφεῖς, οἱ καλλιτέχναι, οἱ ποιηται, οἱ λόγιοι τοῦ γραφείου καὶ τῆς βιβλιοθήκης, — αὐτὸς δι μικρὸς μὰ δυνατὸς δριμός τῶν Πνευματικῶν, ἐλλησμονήθηκεν δλότελα ἀπὸ τὸν ὄργανωτας τῶν ἔθνων. Καὶ παρουσιάσθηκε τὸ τραγελαφικὸν θέαμα — νὰ ἰδῃ δι φτωχὸς βράχος τῆς Ἀκροπόλεως ἀξιωματικούς, λατρούς, γραιφεῖς διποργείων, διηγόρους, μεροκοπανιστάς, μὲ ἐπισημειώσεις, στολές, σύμφωνα πρὸς τὴν αὐτοτρόπη διαταγήν γιὰ τὸ ἐξωτερικὸν ἔνδυμα. Καὶ τὸν φύλους του ποὺ τὸν ἀγαποῦν καὶ τὸν θυμούνται καὶ στὴν βαθύερην ἐσημιάν του, τοὺς σκεπτικοὺς τραγουδιστὰς του, ποὺ στέλνουν τὴν φωνήν τους στὸν κόσμον πάντα ἀπὸ μιὰ σκιά μετριοφροσύνης, δὲν τοὺς εἰδει πουθενα. Κι' διμας ἔμεινε στὴν δέσι τοῦ δι βράχος, χωρὶς νὰ σαλευθῇ, γιὰ νὰ γκρεμίσῃ ἀπὸ τὴν οράχην του τὰ σαλιγκάρια ἐκείνα, — τὸ πλήθος τὸ δοχετο μὲ τὴν σημασίαν τῆς διοτῆς.

Δὲν ξένω διν αὐτὸν τιμᾶ τὸ Πανεπιστήμιον τὸ ἀποτέλεσμα εἶνε δτι σήμερα οἱ Φιλόλογοι δὲν ἔχουν καμίαν πολιτειακὴν καὶ κοινωνικὴν δέσι στὴν Ελλάδα. Καὶ γιὰ νὰ ἀνέχωνται μιὰν τέτοιαν ἀνταρεῖσαν, θὰ τοὺς ἀξιῇ.

— Ε, κύριοι φιλόλογοι! «Ἐλληνες! Οσο δὲν ἔχετε τὴν δύναμιν νὰ πάρετε τὴν δέσι ποὺ σᾶς στερεῖ ἀπὸ μιαφορείαν, διαβάθηξεν δλοι στὰ πάντα καὶ ηγεμόνιον σ' ἔναν βράχον ποὺ δὲν ἔφαινετο, — ἴδιο παραμῆθι στὸν δέρα. Οι πνευματικὲς λαζαρες ποὺ ἔκοψανται στὰ χώματα, στοὺς γκρεμισμένους θεούς, στὶς σπασμένες κολώνες, στὰ μύρια κιτρινισμένα μαρμαράκια, ποὺ εἶνε σαν νὰ μηνάρχουν γιὰ σᾶς. Δὲν σπάζετε καλύτερα τὴν πένα σας.

Η ἀληθινὴ ἔσοτη μέσα στὴν σειρὰν τῶν ἐπιτημῶν αὐτῶν ἡμερῶν θὰ μείνῃ δ 25^η Μαρτίου. Τὸ πρωὶ ή τελεῖη δὲν ἔγινε δπως κάθε χορδόν. «Αλλοτε ή αὐτοτηη καὶ ἐνεργητικὴ φυσιογνωμία τοῦ στρατηγοῦ! Εντοῦ δὲν ἔφαινετο πουθενα γιὰ νὰ καθηλώσῃ τοὺς στρατιώτας σὲ σχῆμα αὐτοτηης προσοχῆς, καὶ γιὰ νὰ ουδιμίσῃ τὸ βῆμα των μὲ μιὰν ἀκοίβειαν χρονομέτρου. Η παρέλασις τῶν πεζοναυτῶν καὶ τῶν εὐελπί-

δων ἔταν τόσο κανονικὴ καὶ τυπικὴ — ὅσιε κανεὶς επίστευε σὲ φαντασμαγορίαν προώρου πολιτισμοῦ. Οι μικροὶ πρόσκοποι μὲ τὸ χακί, τὸ καλὰ παιδιά τῆς εὐγενικῆς ἀγωγῆς ἐπέρασαν κι' αὐτά, μὲ σώματα ώραῖα, ἀρχὴ καλὴ ἐνὸς ψηφηλού ἔογον. Υστερα κάτι ἀλλα ἀνθρωπακία φουστανελλοφρεμένα, καὶ γύρω ἀπὸ αὐτὴν τὴν πανεύρωφρην εἰκόνα τῶν διαφόρων στρατιώτων καὶ ιδιωτικῶν σημάτων, ένα λαμπρὸν πλαισίον, οἱ βασιλεῖς, οἱ ἐπίσημοι, οἱ ξένοι σοφοὶ καὶ δι λαός. Δυὸ γιοστὲς ἀγκαλιασμένες, ἔνωμένες, σύναπαντημένες σ' ἔνα βαθὺ φίλημα στὸ λευκὸ μετωπὸ τῆς Ἐλλάδος, ποὺ δι τι ἀναδενται. Γιὰ τοὺς ποιητας, ποὺ περιμένουν μιὰ τέτοιαν στιγμὴ γιὰ νὰ πορεαθεύσουν ὀρισμένην πατρίδα, δὲν ὑπάρχει, ἀλήθεια, πειο παράξενη συγκίνησις. Καὶ σὲ τέτοιες στιγμές, ώραιες καὶ κοινωνίες μαζί, βλέπει δι κόσμος νὰ φανερώνονται φύσεις ἀλλοιωτικα δυνατές και πρωτότυπες, σὰν νὰ ἐπήσουν δληγη τὴν ουδίαν ἐκείνης τῆς ἔξαιρετικῆς περιστάσεως. Εὐτυχισμένα τὰ ἔθνη ποὺ μποροῦν νὰ δίδουν στὸν λαό τὴν γενειν τέτοιων πνευματικῶν και ψυχικῶν ἡδονῶν.

Υστερα ἀπὸ τὴν τελετὴν τοῦ πρωτινοῦ, ποὺ ἐτελείωσε μετὰ τὸ μεσημέρι, δι κόσμος ἐμάζευθηκε στὰ σπίτια και ησυχάσε, δινειρευόμενος δις τὸ βράδυ τὸ παγηνίδισμα τῶν χρυσῶν και τῶν κρωμάτων ποὺ εἰδει τὸ πρωτ.

Καὶ στὸς ἐννηά, ἀκριβῶς στὴν ώραν, μιὰν Ακρόπολις πυρωτωμένη μέσα στὴν μαύρην νύκτα, τὸν ἐτράβηξεν δλοι στὰ πόδια τῆς. Τὸ παλάτι τῆς ἐλληνικῆς μεγαλοφρίας ἐκπαίγνετο ἀπὸ φλόγες δνείρων. Κύκνινες, λάτρινες, πράσινες. Ενα παραμῆθι δικωμένο σ' ἔναν βράχον ποὺ δὲν ἔφαινετο, — ἴδιο παραμῆθι στὸν δέρα. Οι πνευματικὲς λαζαρες ποὺ ἔκοψανται στὰ χώματα, στοὺς γκρεμισμένους θεούς, στὶς σπασμένες κολώνες, στὰ μύρια κιτρινισμένα μαρμαράκια, νὰ τες, ξεμύνησαν, ένωμήκηαν, πυροπολοῦν τοὺς οὐρανούς.

Καὶ καημῆλα στοὺς δρόμους λαμπαδηφορίας περγα, ἀτέλειωτη γραμμὴ ἀπὸ νέους μὲ ἐλεύθερη φρόνημα. Τὸ γιγάντιο φίδι μὲ τὶς αναμπέτες φολιδες, ποὺ διφίνουν πυκνόν, μανθρὸν καπνόν, μπαίνει στὸν μεγάλους δρόμους μὲ δκνδ μεγαλειόν. Χιλιάδες σκύβουν οἱ ἀνθρώποι ἀπὸ τὰ ψηλωμάτα τῶν μπαλκονιῶν, κι' ἄλλοι τόσοι τρέχουν ξοπίσω του. Είνε γαρά και φῶς παντοῦ και οἱ ἀνθρώποι δίνουν τὰ χέρια σῆμα φρεατούλια.

ΕΙΡΗΝΗ ΠΟΛ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΑΛΗΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

Επί τῶν χωρῶν βουνῶν
τας θυμέλας τὰς μεγάλας
καὶ θεῖς ὁρώματα
Ἐπίκαιρα, μὲ τὸ Πάσχα, καὶ μὲ τὴν ἀνοίξιν πον ἀρχῆς
μὲ τὸν Ἀπρίλιον, δημοσιεύομεν τοὺς ἀκάλούθους
στίχους.

Η ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΛΑΜΠΡΗΣ

Καθαρώταν ήλιο ἐπομηγοῦσε

Τῆς αὐγῆς τὸ δρόσαστο, ὑστερο ἀστέρι,

Σύνγεφο, κατοχυά, δὲν ἀπερνοῦσε

Τὸ οὐρανοῦ τέλε καγένα ἀπὸ τὰ μέση

Καὶ ἀπὸ τει κανήμενο ὀργόφυσοῦσε

Τόσο γλυκός τὸ πρόσωπο τέλεοι,

Που λές καὶ λέσι μὲς τῆς καρδίας τὰ φύλλα

Γλυκεῖά, ή ζωή καὶ ὁ θάνατος μαυρίλα.

Χριστὸς ἀνέστη! Νεοί, γέροι, καὶ κόραις,

Όλοι, μικροί μεγάλοι, ἐτομαστήτε

Μέσας ταῖς ἔκλησίαις ταῖς δαφνοφόραις

Μὲ τὸ φῶς τῆς καρᾶς συμμισχτήτε.

Ἄνοιξετε ἄγκαλαις εἰρήνοφοροίς

Ομπροστά τοὺς Ἀγίους, καὶ φιλήντε

Φιλήθητε γλυκά χέλη μὲ χεληή,

Πέστε Χριστὸς ἀνέστη, ἔχθροι καὶ φίλοι.

Δάφναις εἰς κάθε πλάκα, ἔχουν οἱ τάφοι,

Καὶ φρέφη φραΐα, τὸ πήγανον μανάδες

Γλυκόφωνα, κυττάντας τοῖς ξωγράφη-

σμέναις σινόνες, ψάλλουν οἱ φαλτάδες

Δάμπτε τὸ ἀσῆμι, λάμπτε τὸ χρυσάφι,

Ἀπὸ τὸ φῶς ποῦ χύνοντες ἡ λαμπτάδες

Κάθε πρόσωπο λάμπτει ἡ τὸ ἀγιοκέρι

Οποῦ κρυπτοῦντες δι Χριστιανοὶ τὸ τέλος

Ο ΠΕΙΡΑΣΜΟΣ²

Ἐστήσο Ἐρωτας χρό με τὸν ἔανδον Ἀπείλη

Κ' ἡ φύσις ἥρε τὴν καλή καὶ τὴν γλυκειά τῆς ὕδας,

Καὶ μέσ' τη σύλια, ποὺ φούντωσε καὶ κλεῖ δρό-

μεθοροτλανεῖς ἔντεινουν

τὸ ἐπιθαλάμια

ΕΑΡΙΝΗ ΠΡΩΙΑ

Ἐπὶ τῶν χωρῶν βουνῶν
τας θυμέλας τὰς μεγάλας
καὶ θεῖς ὁρώματα
ἡ ὁρᾶ! Ἀνήγη

Νέον Έαρ ποθεινὸν
τῇ προτείνει τὰς ἀγκάλας
καὶ μὲς ζώντα χωρίτα
ἐποιεῖσθιν η Γῆ.

Εἰς τὰς φιλέβας τοῦ Παντός
σφύζει τῆς ζωῆς τὸ νῦν,
καὶ αὐτοὺς τὰς χάλικας
γυνιμοτοιοῦν

καὶ εἰς τὰ στήθη τοῦ ἐντός

μύρον ἄνθη ἐν τῷ ἀμά

μὲ ποικίλους κάλικας

τῶν ἀναβιοῦν!

Τώρα είναι δι καιρός

ποῦ λατεῖ παρὰ τὰς βούνους

μύδους εἰς τὸ ἀνθιστόιν

Ἐρωτας περιθωτός.

Ποῦ τελεῖ περιχαρῶς

νέα καὶ σφριγώσα Φύσις

ἔσοτην γαμήλιον

μετὸ τοῦ φωτός

Ναϊδες τοὺς χορούς

καὶ τοὺς καύμοις παρατείνουν

παρὰ τὰ ποτάμια

εἰν λειτῇ στολῇ.

Καὶ μὲ φθόγγους λιγυρούς

αιθεροπλανεῖς ἔντεινουν

τὸ ἐπιθαλάμια

οἱ κορυδαλλοί.

Απὸ κοίτης γαλανῆς

μὲ μορφὴν ἀκτανιούλον

δι γυμφίος Ἡλιος

αἰρετ' εἰν συγῇ.

Ἐξαισιας ηδογής

τὸ οὐρανοῦ πληροῖ τὸν θόλον

καὶ ἡ δι' ὑφῆλιος

τὸν θυμολογεῖ

Γ. Μ. ΒΙΖΥΗΝΟΣ

ΤΟ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠ. ΤΟ ΧΩΡΙΟ

Αγαπητέ μου,

25 Μαΐου 1912

Χριστός! Ανέστη! Σὺν γρόφῳ ἀνημέρᾳ τῇ Λαμπτῷ

καὶ οὖν στέλνω τὸν ὀδελφικὸν ἀστασμό, σαν τέλεος

Χριστιανος. Βέδο πέρι, στὴν κορφὴ τοῦ βουνοῦ, ὅπου

κατοικεῖ ἀπό χρόνο ἔνα σημαντικότατος Προφῆτης Ηλίας, μέσα σ' ἓνα ιερό τοιγιασμένο ἀπό ἡσιούς

καὶ δροσιές, δὲν μπορεῖ νανι κατεῖς θέος, σκεπτικής

θεοτικής, μονιστής, ἀγνωστικής, φιλοσοφος

διοικητής, λογικής, μονητής, απασιοδοξος. Βούλομαστες

ποὺ κατά τὸ Θεό, εδῶ απαντοῦ, τὸν νοιωθόμενο τοῦ

ποὺ κατέβασμε, καὶ μέσα μας, καὶ—πάντα τὸν ἀρνητικόν

τοῦ Θεού, εδῶ δὲν μέτανε μισητός ή επιφρόβος, σαν μισετικός. Ή οὖν δύναμο τοῦ Σατανᾶ.

Κουές, μονάχα ἡ τοελλος, μά περούνος. Ισως καὶ

πραβίος, γιατὶ—πιστεύεις με—εδῶ απαντοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ

βλέποντος με τα ματιά μας, δύνας τοῦ εἰδεί δι μοιούνος

στὴν κορφὴ τοῦ Σιάνα.

Μιο εβδομάδα τώρα, νητειοντας καὶ ἀγυρτάντας,

τὸν μαρτυρικόν, λατοριας τα πάθη τοῦ

Σταυροῦ, τὸν τυλίξαις σε καρπού σεντόνια, μὲ ψυχές

μηροφρόδων, καὶ κρές τα μεσανχτα τὸν ἀναστημένο

Ν. ἀκουγεις τι καρούνενο καὶ τι γιγαντα που τηντανα την ταπιανα τον Αη. Λια, αγάμεσα στο κλαρα της γηλης

λευκας, του θεοχτιστου καμπαναιοι, που κανενας τε

χνητης της αγανγενησεος δεν τη διενερευτη τοσο

ημηλο και θεοπεστο! Σαν να κατοικουντες ανθρωπινη

ψυχούλα, μέσα στο γερικο ουρανον, με την αριστην την

μεριπληστη, μηδενικην, με την αριστην την

μεριπληστη, μηδενι

τον παιδιά ἐξ αἰτίας τέτοιων ταπεινῶν ἔργυσιδεν. Καὶ ή Ιστορία τοῦ παρθενότος του, βεβαιώνει ὅτι τὴν δευτέραν φρούριαν ποὺ ἐπήγειν εἰς τὸ Ὁδεῖον τὰν Παρισίων νὰ σπουδάσῃ δρμονιάν, — ἐπέφερε ἀντὶ τοῦ ἀδελφοῦ του. "Ομως γηγένηα εἰδεν ὅτι δὲν εἰλε γὰ μάδη τίτοτε περισσότερον ἔκει, καὶ ὀπεροτητῆς μόνος τού, μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ ἔξακολον θῆσην οπονδᾶς στὰ μεγάλα ἔργα τῶν κλασικῶν συνθετῶν. "Ος ποὺ ἔρθασε τὸ χειρόγραφο τῶν Συμφωνικῶν Πινάκων του ὡς τὴν ἀντίτηψιν τοῦ καλού Πλευρέν.

Ο Ερνέστος Φανέλλι ἔχει πολλά ἔργα, και μεγάλης συνθετικῆς ἀξίας τὰ περισσότερα. Ως τώρα ἔχουν δια-βασθή ή Σουίτα «Rabelaisiennne», ὁ ἐφιλάτης, ὁ τρό-μος τοῦ ἥλιου, 4 φαῖδρες συνθέσεις δι' ὁρχήστραν και μειονικά ἄλλα, λιγώτερο σημαντικά.

Ἡ φυσιογνωμία του χωρίς την οψηλήν ἐκφράσιν,
μὲ τὸ τραγικὸν αἰδανωμα τὸνθρόπου ποὺ ἔσυρθη
ἀνάσια στὰ ὑπόγεια τῆς ζωῆς.

ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΙΣΙ

Ο Γηρένο καὶ δὲ Μωσῆς Μπαρόες

ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΗΣ περιπτώθης ὁ κ. Μωρίς Μπαρόφες
δύστερ' ἀπὸ τὸ Voyage de Sparte καὶ τὸν μεγα-
λεώδη ἐπιτάφιον τῆς Βενετίας δημοσιεύει τόφα τόμου
ἀφειωφανέν τον εἰς τὸν Θεοτοκόπουλον, τὸν γίγαντα Ἰω-
γανφόν γνωστόν με τὸ διοικητή Γκρεκο. Τὸ νέον ἔργον τοῦ
Γάλλου Ἀκαδημαϊκοῦ δὲν είναι ἀπλὴ βιογραφία καὶ τε-
χνοχριτικὴ μελέτη. Ὁ Μωρίς Μπαρόφες ἐδέσμευε εἰς
ὅφος ἀρμονικὰ ὑποβλητήριον τὰς διανοτικάς καὶ αι-
σθητικάς ἀπολαύσεις ποὺ τοῦ ἔχαρισε η παλέτα τοῦ
Γκρεκο. Οἱ βιογράφοι τοῦ Θεοτοκόπουλον βεβαιώνουν
ὅτι ἐγεννήθη μεταξύ τοῦ 1545 καὶ τοῦ 1550 εἰς τὴν
Κοήτην. Νεότατος εἰδούθει εἰς τὰ μυστικά τῆς ζωγραφι-
κῆς ὀδηγημένος ἀπὸ τὸν Τιτσιάνον. Τὸ πρῶτο δοκού-
μεντο, γράφει ὁ κ. Μπαρόφες, ποὺ ἔχομε διὰ τὸν μυστη-
ριώδη αὐτοῦ καλλιτέχνην είναι ἕνα γοράμμα ὃπου ὁ
γέρων επιλυμίνει τὸ Κλόβιο, ξενὸς καὶ αὐτὸς
(Δαλματικῆς κατογογνῆς) ζητεῖ ἀπὸ τὸν Καρδιγάλιον
Ἀλέξανδρον Φαρνέας νὰ παραχωρήῃ διαμέρισμα τοῦ
εἰς Ρώμην μεγάρου τοῦ εἰς ἕνα νέον Κοντικὸν, μα-
θητὴν τοῦ Τιτσιάνου καὶ καλὸν ζωγράφον. Εἰς τὸ
παλατί τοῦ Φαρνέας ὁ Θεοτοκόπουλος ἐξεγραφεῖς
μερικά ἔγγα ἐπηρεασμένα ἀπὸ τὴν σχολὴν τοῦ Τι-
τσιάνου, τοῦ Τιντορέτον, τοῦ Πάικα. Άλλα ἡ Ρώμη
ὑπέφερε ἀπὸ ὑπεραρδούτινα ζωγράφων. Οἱ Γριέκο
ἀπεραΐσσε νὰ ζητηῇ ἔργασιαν ἄλλον καὶ ιστὸ τὸ
1575 ἐπῆνε εἰς τὸ Τολεδόν.

Δέν πιστεύωντας ἀληθινά να μᾶς ἔδονται ἡώς τῷρα ποιητικῶν περιγραφῶν τοῦ Τολέδου ὅποι αὐτῆς που ἔχουσες ὁ Μεροίς Μπαρόρες. Η παλαιὰ Ἰστανικὴ πόλις, ἡ ὑψηλούσα τὰς ἐκκλησίας τῆς καὶ τὰ μισθεωτικά μέντοι παλάτια τῆς ἐπάνω εἰς τοὺς λευκούς βράχους, ἡ μυστικοπαδῆς καὶ ἀνθητοῦ καθολική, φαίνεται μακρύνη καὶ γραφική ἀνάμεσιν ἀπὸ τις μαγευτικές γραμμές τοῦ Γάλλου πορσουνήτου. Τὸν παρακολούθουμε εὐλαβεῖς, δύσον καὶ ἐκείνος, εἰς τὰς ἐκδρομὰς ποὺ ἐπιχειρεῖ προσπάθων ὑπ' ἀνακαλλιτικῶν τὰ ἔργα τοῦ Γκρέκου. Διότι ἀλλοιμόνο, εἰς τὴν Ἰστανίνην αἱ εἰκόνες τοῦ μεγάλου ζωγράφου τοῦ μεσαιωνικοῦ Τολέδου δὲν εὑρίσκονται τόσον εὐκολα, δύσον ὅτι ἔδικαιοῦτο κανεὶς νὰ ὑποθέσῃ.

«Ἐπάνω ἀπὸ τὴν βαθειὰ καράδρα ὅπου ὁ Τάγγος κυλᾶται τὸ κιτρινώπο του κύμα, ἡ ἐκκλησία τοῦ Σάντο Τόμε οὐφένει ἔνα πύργον ἀπὸ φλογισμένα κεραμίδια, διακοσμημένον μὲ ἀρμικά τοξωτά σχημάτα καὶ μὲ βερνικωμένους στύλους. Εἶνε ἐν ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ τέλαιο.

τὰ μεταμορφώμενά εἰς ἔκκλησις, τὰ δόποια μᾶς καὶ
μονύντα μονούμενα διατίθεντα μανική ψυχή εἶναι
αίγαλματισμένη εἰς τὰ θεμέλια τοῦ Τολέδου». Μέσα
εἰς τὴν ἔκκλησιν τοῦ Σάντο Τομέ εἶναι στεγανωρίτης
μιο. ἀπὸ τὰς ἐπιληξικωτέρους συνθέσεις τοῦ Γκρέκο,
η περίφημη «Κηδεία τοῦ κόμητος της Οργκάς». Εἰς
τὸ κάτω μέρος τῆς εἰκόνος θεαλιστική ἀναπαράστασις
τῆς κηδείας. Εἰς τὸ ἐπάνω, η ψυχή τοῦ νεκροῦ γίνεται
δευτηρία εἰς τοὺς οὐδανούς.

Σύλληψης γαρ ακτηθείστηκή τῆς μεγαλοφυΐας τοῦ Θεοτοκοπούνον· Ὁ πραγματικὸς κόσμος — εὐγένεις Τοπανοί, ἀρχιερεῖς μὲ τὰ πλούσια ψιλοκεντημένα ὁμάδα των, καλόγεροι μαυροφόροι δύντες καὶ εἰς τὸ κέντρον ὁ νῦν· Οργικὴ νεύρος — καὶ τὸ ὑπερόπεραν μὲ στρατιαὶ ἀγγελών καὶ ἀγῶνων ἀπασχολοῦν ἐξ ίσου την διάνοια τοῦ Γκρέκο. Αὕτη ἡ δαιμονία τοῦ δραματισμοῦ ἔγεννησε τὴν φήμην ὅτι ὁ Ζωμιχός είνε τοξελός. «Επειτε!» τὸν ἀποκαλοῦν ἀκόμη καὶ σήμερος οἱ φύλακες οἱ ἐπιστατοῦντες τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Σάν Τομῆ. Καὶ ἄλλοι μὲ νοῦν περισσότερον ἀσκημένον, μὲ λόγια ὀλιγάτερον ἀνευλαβὴ ἐξέφρασον τὴν αὐτὴν περίπου γνώμην. «Δι᾽ ἐμένα, γράφει δ.κ. Μπαρόζος, εὐθὺς ἀπὸ την πρώτην αὐτὴν ἐπικινούντιαν, ἥσθιάνθη ὅτι εὐθίσκομαι ἐμπρός εἰς μίαν ψυχὴν δυνατήν καὶ μοναδικήν, την δποικιν είνε λογικών γ' ἀντικρύζει τανεις μὲ βλέμμα ἀμφιβολον, ἀλλ' ἀκόμη λογικώτερον γ' ἀκούη προσεκτικά. Ομοιογόν διὰ ἀκούσα προσεκτικά τους μυστικοπλήσιες δινοντις ποιητικον μὲ γαργαράντιαν

τού Τριντόπολης ορμούσε που υφίσταται με κατάταξη ή ψυχή τού Γκρέκο. Το σχέδιο και προμήκης Καρδιναλίος Γκασπάρ ντε Γκονιόργια, ο αντοργής ζωγραφισμένος άπο τον Θεοτοκόπουλον έγινε απήμα της ανήμης μου δριτικόν, εύθυνς ως είδον τό ζεργον εἰς την National Gallery του Λονδίνου. Εις δέ το Λούβρον μοι ἔτυχε την εύρεθμο σχέδιον ἀσυνειδήτως ἐμπόδιος εἰς τὸν Εσταυρωμένον τοῦ Ἰδίου ζωγράφου. Δεῦν ἔξερνό ἀν ὑπῆρξε χριστιανός ἀρκετά ὑπομονητικός διὰ νὰ μετρήσῃ τὸν Εσταυρωμένονς ποὺ παρόγναγε ἡ ζωγραφική. Εἶναι ἀσφαλές μηριάδες, ὅλλα μέσα εἰς το πλήθος αὐτὸν ὁ Εσταυρωμένος τοῦ Γκρέκο. Ξεχωρέει. Αετός, ἐλαφρός ωσάν μίσχος λοιπούδιον ἀναπαύεται δὲ Ἰησοῦς εἰς τὸν Σταυρόν. Απληλαγμένος σχεδόν ἀπὸ τὸ βάρος τῆς σαρκὸς δὲν ἐκφράζεται εἰς τὸ πρόσωπόν του κοινά γρυπικήν ὄδνην. "Ἄγιος, μὲ τὸ πνεῦμα θλιμμένον μὲ τὰ χέρια τεινόμενα ποδὸς τοὺς οὐρανούν, νομίζει κανεὶς

τοι είνε ετοιμός να γνωρίζῃ πρός το σύννεφωδές βάθος
παρά τις οχισμάδες του, όποιουν γλυνιστοφάντονα φως.
Ο Γκρέκο πού ανέβαινε, την ψυχή του κόμητος
του, Οργάκας εις τοὺς οὐρανούς, ήπιαρχοῦσε νὰ συλλάβῃ
απ' ἄλλον, τρόπον, τὴν σταύρωσην τοῦ Θεανθρώπου;
Κάτω ἀπὸ τὴν εἰκόνα τῆς κηδείας του ντ' Οργάκ
ία μαύρη πλάκα φέρει τὴν επινοοσίαν:

«Καὶ ἀνέστη βιαστικός, διατεξεδιώτη, σταμάτησε
αὐτήν και ὁκουσε μιὰ πάλλια λογοφρία τῆς πό-
νως μας, διηγημένη μὲν λίγα λόγια. «Ο Δόν Προνέάλο
ούντι ἀπὸ τοῦ Τολέδο, δρόχων τῆς κώμης τοῦ Οργκάς,
ντετρεός συμβολαιογράφος τῆς Καστιλλῆς...» Ή
πιγγραφή δὲν είναι τόσον διλεγόνογή δύον υπόσχεται.
Ιέ νφος ἀφελές μᾶς πληροφορεῖ διτὶ δὲ κόμης ήτον
ρότοπον χριστιανού καὶ διτὶ ὀπέθανε τὸ 1312, ἀφοῦ
έργοντος νά διπορεύεται τοὺς κληρονόμους του, κα-
βίουν τοῦ Οργκάς, οὐ προσέρευν εἰς τὸν ναὸν τοῦ
Αγίου Τομέ έπησιαν συνδρομην ἀποτελομένην «ἀπὸ δύο
ρόβατα, δεκαέξι κοτόπουλα, δύο ασπία κρασί, δύο
ορτώνατα ξύλα καὶ δικτακόσια νομίζεισατο ἀπὸ τὰ
ουμαζόνια μουραβεντί. «Ἐπι διακόσια πεντηνα
εζεδον κρύσνα οἱ κατοικοι τοῦ Οργκάς υπήκουσαν
τὸν θεόν την διετάραν...»

νά λησμονούν κάτιως τὴν πάτραια φυκὴν αὐτὴν συνδρομήν. Ἀλλο δέ τοτε ἐφιμέσιος δεν ἔχαριτες καθαστανα· Εἴκινης δίλειν, τὴν ἐκεῖνος καὶ εἰς ὀνάματην τοῦ γεγονότος ἀπὸ τοῦ παρηγέλθη ἡ εἰλικρίνη τῆς κηδείας τοῦ κόμητος ντ'. Οργιάζεις εἰς τὸν Θεοτοκόπουλον.

«Από μίαν χρηματικήν διαφοράν, όπο μίαν ίσοτοιλαν πενταρῶν ἐβγῆκε ἡ ἐμπνευσμένη αὐτή οελίς, σημειώνει δὲ Μπαφρές. «Ω δύναμις τῆς ψυχῆς ἐνὸς καλλιτέχνου πού· ἔξαστος κάλεται καὶ μεταμορφώνει ἔνα δέμα!... Από τὸ περιβάλλον τῶν πεζῶν αὐτῶν δικολάθων ἦ καρδιά του ὀψώνται διὰ νάν διαιωνίσης ἔνα λογνὸν ἀγέκδοτον».

Δημοσιογραφική ανάγκη με έφερε τελευταία είς τὸ γραφεῖον όπου ὁ κ. Μωρίς Μπαρρές δέχεται τοὺς ἐκλογεῖς του. Στὴν καρδιὰ τοῦ Παρισιοῦ, σ' ἓνα στενὸν καὶ πακοστρωμένον δρόμο γειτονεύοντα με τὴν Μεγάλην Ἀγοράν ἔχει ἐγκαταστηθῆν τὶς βιώτικες ἀσχολίες του. Εἰς τὸν προθάλαμον δόπου περιμένων δλέγες στιγμές, ἔνας ψηφοφόρος μὲ φονγανοειδῆ ψαρά γένεια καὶ πλατὺν ἐπαναστατημένον κολάρο, με τὸ κατέλο στὸ κεφάλι καὶ τὸ πανταλόνι ἀγνώσιτον ἀπὸ τῇ λάστη διαμαρτυρεται ἐναντίον τῆς κιταστάσεως. "Ἄλλος ὄμοιας φυσεις ἀνθύωστος τὸν ἀντικούσει. Τρίτος μὲ υψος νοικοκόνη ἀναγγέλλει εἰς τὸν γραμματέα ὅτι θέλει νά ἰδῃ τὸν «κύριο βιηλευτη» δια τὸ κῆτημα τοῦ διδρού . . . καὶ ξεφουνιζει ἐναν διοιδυν πον ἐφρόντισα νά λησμονήσω.

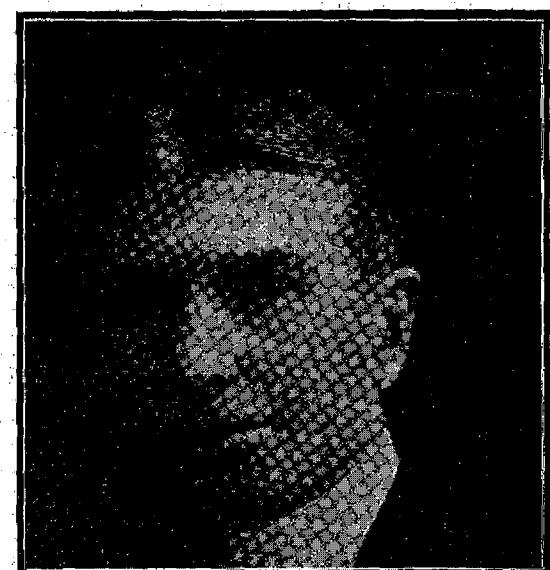
Ο κ. Μπαρδες ἀκούει μὲν θεωραστὴν ἐπομόνην τὰ πεζολογήματα αὐτῶν τῶν ἀγνωτῶν. Ψηλός, ἀδύνατος, μὲ τὴν φυσιογνωμίαν κουρσαρίνη καὶ τὸ βλέμμα βαθὺν ἐκφράζει τὴν γνώμη του γὰρ δὲν ἀστὰ τὰ Ἑγγρήματα μὲ τὰ δηοτά τὸν ἀπαχολοῦν οἱ ἑκλογεῖς του. Καὶ ἐνῷ τὸν ἔβλεπα ψυχοδόν καὶ προσηνῆ συγχρόνως ἐσυλλογίζομεν τὴν φράσιν ποιῶ ὁ ίδιος ἔχαριε γιὰ τὸν Γκρέκο. «Ω δύναμες τῆς ψυχῆς τού καλλιτέχνου!...» Άπο τὸ περιβάλλον τῶν πεζῶν αὐτῶν δικολάβον· ἡ καρδιὰ τού ὑψώνεται διὰ τὰ διακινητὴν ἔνα. Ισχύν· ἀγεκδοτούν.

Καὶ ἀλλήθεια, πᾶς μεταμορφώνει τὰ θέματα δὲ Μπαρ-
ρεὲς καὶ πᾶς τὰ ἔξαγνηζεὶ λόγον του. Ή μικροπολι-
τικὴ ποὺ θὰ Ισοπέδωνε ἔνα κοινὸν ἀνθρώπων, επινέει
ὅμνους ἐθνικές ενεργείας εἰς τὸν Μπαρρεὲς, σελίδες
λυρικῆς ἐπιστροφῆς εἰς τὰς πορθμούσι τοῦ γαλλικού
λαοῦ. Τίποτε τὸ πεζόν, τίποτε τὸ ἐνθυμιζόν τοις ὅχλοις
εἰς τὸ ἔργον τοῦ συγγραφέως αὐτοῦ ποὺ θεωρεῖται
πάντων, ὡς δὲ πλέον ἀριστοκρατικὸς καὶ πιθανὸν ὡς δὲ
μεγαλύτερος τῆς σπουδειῶντς Γαλλίας.

ΕΝΑΙ ΟΥΣΙΟΓΕΝΩΜΑΙ

James Carleton Young

ΣΑΣ παρουσιάζω τὸν ἔνον μας αὐτῶν τῶν ἡμερῶν.
Τζαήμις Καρλτόν Γιούνγκ, βασιλεὺς τοῦ βιβλίου.
Ἐτσι τὸν ὄντος αὐτὸς αὐτὸς ἀνήκει σὲ κάθε πολίτην, ποὺ θὰ φθάσῃ σὲ μᾶς
πόλη ψυλή χωρυφή. Τὸ σκαλοπάτια ποὺ θὰ πατήσῃ
για ν' ἀνέβη, εἶναι στεφωνέμα μὲ δολλάρια. Στεφανά
δηλαδή ἀρκετά, διος τοῦλάκιστον θὰ, ὑπέροχη γλοσσάς
ποὺ τὴν προστιτεύει. Ο.χ. Γιώνγκ θεμελιώνει δάσκαλον της
τῆς σκάλας τῶν βασιλείου του καὶ μὲ μιάν ὥραια κ' εὐ-
γενική ἐργασία. Σπαταλᾶ χωρὶς φρειδῶ νὰ καθηγη μᾶς
βιβλιοθήκη διευθῆ, ἀπὸ τὰ καλύτερα ἔργα διοὺ τοῦ
κόσμου, καὶ νὰ τὴν δωρήσῃ ἐπιτα στην πατρόδου του.
Ο βασιλίκος τίτλος δὲν τοῦ ἐνέπνευσε καμιάν ὑπε-
ρονία. Τοῦ ἀδεσεὶ δὲν τοῦ δένεται μὲ εὐγε-

JAMES CARLETON YOUNG

ἔργου του. Ὁμως σε καθετί, στοὺς τρόπους, στὴν δημι-
λίᾳ του, στὴ σκέψη ἀπομένει ὁ ἐκλεκτὸς συλλέκτης ποὺ
θέλει, δχι νὰ ἐπιδέξῃ μὲ τὸ μέσον αὐτὸ τὰ ἐκατομμύ-
οιά του, ἀλλὰ νὰ ίκανοτοιησῃ μιὰν ὥραιάν ἔμπνευσι.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΕΛΙΣ

ΚΑΤΑ παλαιών ἀπορρήτων συνήθεια, δημόσιως μετά τὴν ἐπεύριον τῶν βουλεύτικῶν ἐκλογῶν τίθενται εἰς κυκλοφορίαν καὶ ἔξικολου θητικῶν διαφροφορίας οὐβαροφανεῖς· ἡ ἀφέλεις διαδόθεις εἰς τὸν ἀφορό τα πολιτικὰ ἥμιντον πράγματα — αἱ δότιαι ἀπότελοῦν τὸν λεγομένην πολιτικὴν κατάστασον. Εἶναι ἡ πολιτικὴ αὐτῇ καθιστάσις ἡ ἀποφασίτητος τροφῆ, που θὰ προσφέρουν καθημίνων ὁμοίως εἰς τὸ ἀπληκτὸν κοινόν, καὶ διὰ τοῦτο ποτέται γε ἔξικολοί διαφροφορία.

Ἐπὶ ἔρεστας τῷδε ἡμέρας ἐν μερός τῶν διαδόσεων αὐτῶν διὰ τὴν πολιτικὴν κατάστασιν, στρέφεται εἰς τὴν μεταδούνθησιν τοῦ Ὑπονομείου καὶ δοῦ γινωφίζουν καὶ λέγουν κάτι δι' αὐτήν, ἐκπόσος τῆς Κυβερνήσεως ἡ δότια, δοφῆς πράξεις τούτη, δὲν λέγει τίποτε. Ἡ ἀλήθεια διμώς είναι δι τὸ μάταιον κάποια βάσις, ἐπάνω εἰς τὴν δοτιανή στηρίζεται αἱ διαδόσεις αὐταῖ: Ἡ πιθανὴ δηλαδὴ μετάβασις ἐνέδει διλγούν τούς καὶ μπορούν τῶν πρεσβυτέρων εἰς τὰν ἐν Κορινθίᾳ κατέβαινεν τοὺς

ώς προεβιευτού της Βαλάδος, και συνεπός ή κένωσις μᾶς υπουργικής δόρας, διό την κατάληψη της οποίας υπάρχουν άρκετοι μηχανισμοί. Η αποκαθίσια του Κ. Γρυπάρη θα επιφέρει μετακίνηση των άλλων Υπουργών και αναγκαστική συμπλήρωση του Υπουργείου. Εκτός διας τούτου διαδίδεται ακόμη, ότι δια παρατηρητή ως διαυγούς της Εθνικής Οικονομίας κ. Εμμ. Μπενέλος. Η διάδοσης ουδαμόδιας βεβαιωνεται, επι τού παρόντος τούλαχιστον. Άλλη δια προγματοποιηθή, το πρόγμα θα είναι πολὺ λυπηρόν, διότι ο κ. Μπενέλος είναι ο υπουργός των δργων, διστις είχε την δύναμην και την θέλησην να έργασθη τόσον ανθρώπινας και τοσον πορειώς δια την ένστρατην μεριών πλουτοποιηγούμαν δυνάμεων της χώρας. Με την προγματοποιησην της παρατήσεως του κ. Μπενέλος — που τίποτε δεν την επιβεβαιώνει έως τώρα — διαριθμος των επιδόξων μηνηστηρων τού υπουργικού χαρτοφυλακίου δια ανέτηρη, και φυσικά η προτίμησης των μεν δια επιφέρει την μηνή τον δέ. Άλλα πλέον τούτου, υπόδειγμα θα διαταραχθῇ. Ο κ. Βενέλελος, που γνωρίζει να διευθυνή τόσον επιδέξια τους συνεργάτες του, δια υποδηλωσης απλως, διτις με φιλόδοξους πρέπει να υποχωρηθούν ποδο της ίδεας της συνεργασίας με ουδιμού και συμπνοιακά διλων την φύλων της Κυβερνήσεως, και τα πρώγματα θα επανέλθουν εις τον κανονικού δρόμον των. Εχομεν ήδη πολλαπλές άποδεξιες της θελήσεως και τέχνης του κ. Βενέλελος εις το να διευθύνη το υπό αντων κόμμα, και συνεπάκεις διλων αι διαδόσεις περι δυσχερεούς θέσεως της Κυβερνήσεως με την υπουργικήν μεταρρυθμισιν, δεν έγκεισην πιμέν σοβαρότητα.

Σοβαρά, κάπως είναι η διάδοσης δια την άναβολην της συγκλήσεως της Βουλῆς ένεκα τού Κορητικού ζητήματος. Εις αυτήν πρέπει να δύστη κανεις προσοχή, διχ διότι είναι αληθήνα, και πάλι διότι πλουτοσιζει καποιον σημειον, δυνάμενον να την επαληθεύσῃ. Οι Κορητες βουλευται, καθ' διλα τά έως τώρα φαινόμενα, έχουν σταθεράν απόφασιν να είναι την Αθήνας δια γά παραπλησιον εις το Έλληνικόν Κοινωβόλιον. Η προγματοποιησης διμως της απόφασεος αντης αντιβαίνει εις την θέλησην των Δυνάμεων και δια δώση αφορητη εις την Τονγκιάν δια προκλήσεις πρός την Ελλάδα, που δεν θα περιορισθούν μόνον εις λόγους. Ένεκα τούτου λοιπον φαινεται επιβεβλημένη η άναβολη της συγκλήσεως της Έλληνικής Βουλῆς μεχρις όπου έξουσιαν διάπλωσης ή Κορητική η δύναται το σημείον της έξουσιας δεν διαφανεται πουθενά, έφ' δον αι προστάτιδες Δυνάμεις δεν δεικνύουν τουάντην πρόθεσιν. Ούδε είναι άμφισθητοιμον το γεγονός, διτις την Κυβερνήσην απασχολει σήμερον σοβαρότατα το ζητημα της καθόδου των Κρητῶν βουλευτῶν.

Η Έλληνική Βουλή άναγκαστικῶς πρέπει να συγέλῃ κατά την τοχείσαν υπό τον νόμον ήμέραν, και δια τούτο επί το παρόντος τουλάχιστον δεν δύναται να θεωρηθῇ πιθανή η διναρέων την έγασιν της. Ούτω δε τά πρόγματα περιπλέκονται μερισιουν ικανον να έμβαλη άνησκιας. Και γεννάται έντευδην το έρωτημα: "Αν το συμφέρον τού Κράτους και το συμφέρον της Κορητικής υποδέσεως επιβάλλουν την άναβολήν, ή Κυβερνήσης, θά παριδη τον νόμον;

Μεδ' δια ταῦτα διμως ή Κυβερνήσης, δεν φαίνεται αγνοούσα τόσον δια τη σημείον αντο της Κορητικής υποδέσεως, δον θέλουν να είποντο οι κατασκευασται της πολιτικής καταστάσεως. Εχομεν άλλως τε το πολιτικής καταστάσεως. Εχομεν άλλως τε το

τώρα να διαχειρισθῇ, τόσον έπιδεξίως, το Κορητικόν ζήτημα και να παρακάμψῃ όλους τούς σκοπέλους του, θα ήμποδεύει να ενηρ — αν δε την έχῃ ενηρ και απο τώρα — καποιον διεξοδον και εις την περιστασιν αντη, διεξοδον που δεν θά ζημιονη την έθνικην υπόθεσην και θα έπιτρέψῃ εις την Κυβερνήσην να έξοχολουθήσῃ ήσυχας τό ανορθωτικόν της έργον.

ΤΡΙΦΙΛΟΣ

Η ΜΟΔΑ

ΤΑ τελευται πρωνιάν διφάσιμα είναι φαντατά με άνωμαλίες και έλαφρον κόμπου. Καταλληλότατα για ταγιέρ, μαλακά και χωρίς γόμνα δια να μη ζωρώνουν. Βέβαια δεν είναι δυνατόν να φορεθούν από τον πολυν σκομον, που κυνηγη τά επιδεικτικά υφάσματα. Αντά είναι τόσο σεμνά, τόσο θαυμά, κι έχουν μιάν άθροισην απλότητα, ώστε να στέκη επάνω των ένα πολύτικο βλέμμα. Έχουν την τιμή των καλών υφασμάτων 4-5 δραχ τον πήχυν και τα έχουν φέρει πολὺ διλγά καταστήματα.

Για το δειλινό και για το βραδύ συνειδίζονται πολύ, μεταξιτές έταμίνες και γάζες πυκνές με έλαφρότατα στύγματα μέσα και πλατειές βαθύχωρωμες γιρλάντες κάτω και στό ανοιγμα του λαιμού. — γιρλάντες από ζωγραφιήν, είτε από κέντημα τον χειρού.

Οι καλες σεμιζέτες έξακαλονθούνται λεπτότατες και δύοιες στο χρώμα της φρούτας, με κεντήματα έλληνικά, βιζαντινά και άραβικά από αστροφίτο μετάξι.

Πολύ εύγενικά με κάπως χρυσήν την πολυτέλειαν και την έπιδειξην είναι κατά τα τογιέρ από μαύρο είτε από changeant taffetas.

Θα φορεθούν από τις καλλιτεχνικώτερες γυναικες πον δάκτυλον τον συνδυασμόν τον λούσουν μειώ της άπλοτητος. Όμως πρέπει να γίνωνται χωρίς μέσην για να πετρή χιρό το μεταξιτό χωρίς να δείχηγη άλιτελα τις γραμμές του σώματος. Και οι σεμιζέτες μέσα από το πολύσα ταγιέρ πρέπει να είναι κατάλευκες από μουσείν. Για τα άλλα με την διπλήν σκάν να συν φωνούν με την απόχρωσιν που κυριαρχει στο φρέμα.

Η ΑΘΗΝΑΙΑ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ — ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ — ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

ΣΥΖΗΤΗΤΕΙΑΙ πολὺ και σκανδαλίζει έξισην τους Γερμανούς φιλολογικούς κύκλους εννα μιθιστορήμα τον Otto Flake, πεζογράφου από τους καλυτέρους της Γερμανίας. Είναι το ποδόν μιθιστορήμα, που δημοσιεύει συγγραφέων αντο το πλαστικόν της φρασεολογίας. Φέρει τον τίτλον «Βήμα πρός βήμα» και δίγει ένα μεγάλο ψυχοφυσιολογικό πρόβλημα: την συμφωνίαν και την αρμονίαν μεταξύ των δύο φύλων. Η υπόθεσις τού μιθιστορήματος, ή όποια καθορίζει καλύτερον και την καριότηταν τού λαού.

ΕΙΣ τας Βουλέλλας έγιναν τά έγκαντα μιάς έκθεσεως πον παρέχει το πλέον ζωηρόν καλλιτεχνικόν ένδιαφέρον. Η έκθεσις αντή περιλαμβάνει περι τάς δύο χιλιάδας μικρογραφίας, άνηνούσας εις το παρελθόν, μέν πολυτίμους και πον έξιχθησαν από τάς Βασιλικάς συλλογάς, από τάς Μουσείου και από τάς πινακοθήκας των έρωτημαν την ιστορίαν της χαριτωμένης αντης τέχνης, είναι δημηρμένη εις έποχας και έτοις διόδουν άκρυτεραν ίδεαν της έξειδεσης της μικρογραφίας.

KINEI πολὺ τό ένδιαφέρον τού φιλολογικού κόσμου της Ρωσίας δι πρώτος τόμος της «Άλληλογραφίας» τον A. Τσεχωφ, που έδημοσιεύθη κατ' αντάς εις τον τόμον αντών περιλαμβάνονται αι επιστολαι πον διαέχωφ έστελλε πρόσωπα κατά το δια στημα 1876-1887, όπων ήρχισε το φιλολογικόν του στάδιον πόδες ζημίαν του ιατροκού του. Αι πλέον ένδια φέρουσι αι επιστολαι είναι αι απευθυνόμεναι πρός τους συγγραφετες Κορολέριο, Γεργόνδοβιτς και άλλους και διου βλέπει κανεις ένα Τσεχωφ πνευματώδη, μετριό φρονα και έκαλητητόμενον από την φιλολογική και χρηματικήν έπιτυχίαν του. Βλέπει κανεις άκομη την γενναίαν καρδιαν και την βαθείαν σκέψην μεταρρυθμισην, που νέος απέθνησκεν εις τά ξένα σκέψεις:

Όταν ταύλυκαντα μου χρόνια θά περάσουν δίχως πόνο κι έταν θε νάμαι γέρος στον δρόμου μου την άκρη, δε θε νά ύποφέρω πιά, διμως θε νάμαι έδιος ποτέρο οκυμένος πρός τη γη, διου θα κοιμηθῶ πάντα.

Δε θε νά ύποφέρω πιά. Θάναι γλυκό νά λεω: «Χαίρετε έσεις πον μ' αγαπάτε, μη με λαταράτε. Έχω το δρύνιο φαρδί μου και την κερένια μου λα μπάδα, ή Εικόνα της με καλει και τώρα τη βλέπω».

AΜΦΙΣΒΗΤΕΙΑΙ πολὺ εις την Ρωσίαν ή έπιτυχία α τού πρώτου μεγάλου μιθιστορήματος, τό διοπον έδημοσιεύσεν ο ποσίγνωμος διηγηματογάφος Λειωνίδας Ανδρέγιεφ. Το μιθιστόρημα φέρει τον τίτλον «Άλεξανδρος (Sachka) Γκεγιούλεφ και ή ύποθεσις είναι παριένη από τά έπιαναστατικά γεγονότα τού 1905-1908, δταν διάφορες ληστηκές συμμορίες έλιμανοντο την Ρωσίαν ύπο το πρόσχημα «των έκδικητων τού λαού».

EΙΣ τάς Βουλέλλας έγιναν τά έγκαντα μιάς έκθεσεως πον παρέχει το πλέον ζωηρόν καλλιτεχνικόν ένδια φέρον. Η έκθεσις αντή περιλαμβάνει περι τάς δύο χιλιάδας μικρογραφίας, άνηνούσας εις το παρελθόν, μέν πολυτίμους και πον έξιχθησαν από τάς Βασιλικάς συλλογάς, από τάς Μουσείου και από τάς πινακοθήκας των έρωτημαν την ιστορίαν της χαριτωμένης αντης τέχνης, είναι δημηρμένη εις έποχας και έτοις διόδουν άκρυτεραν ίδεαν της έξειδεσης της μικρογραφίας.

Ο ΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Σημ. Είδουσι βιβλιογραφίαι δημοσιεύσαν διά τά βιβλία, των διόλων δύο άνηνυπα στέλλονται εις τά γραφετα μας. Τδην άλλων άγγελλεται η έδηση.

Την 29 Μαρτίου ή πρωτανεία τού Πανεπιστημίου δηνηγόρευσε 71 έπιτιμους καθηγητάς. Πολλοί εξ αντών παρόντες και έχειφοροτούντο ζωηρώς.

«Έπιταφιος» άπει της Άκροπολεως, Σπινόδων Παγανέλη. Αθήναι.

«Ο Έπιταφιος» άπει της Άκροπολεως, Σπινόδων Παγανέλη. Αθήναι.

«Έπιταφιος» άπει της Άκροπολεως, Σπινόδων Παγανέλη. Αθήναι.

«Έπιταφιος» άπει της Άκροπολεως, Σπινόδων Παγανέλη. Αθήναι.

«Ο πρότανις τού Πανεπιστημίου κ. Σταύρος Δάρπτος έφοτας της 18 Μαρτίου, την 25ητηρεια της καθηγε σίας του.

Η Εθνική έρετη προσδιδει ιδιαιτέραν οιγήνην. Η παρέλασης τού στρατού ένθουσιαση, μεγαλώνει τάς έλπιδας. Ο κ. Βενέλελος άναφημεται εις καθε βημα με άκρατητον ένθουσιασμόν.

Διετάχθη στατιστική, της μεταναστεύσεως. Η Κοβέρνησις θέλει να λάβη πρόνοιαν δια τους Έλληνας πον έχουν μεταναστεύσει και έκείνους που θα μεταναστεύσουν εις τό μέλλον.

Το Λύκειον των Έλληνιδων θα καλέσῃ Πανελλήνιον Συνέδριον εις τάς Αθήνας δια τό έρχομενον έτοις 1913 πατά τό Πάσχα.

Ο ποιητής κ. E. Xρ. Άθανασιάδης γράφει νέον δράμα γαλλικά δι «Περίανδρος», τό οποίον δια πρωταρχηματική μεταφράση την Γαλλικήν Κωμωδίαν.

Ο ίδιος έδιδει πολὺ προσεχώς τόμον ποιημάτων.

Τάς 25 Μαρτίου ήρχισαν αι έφοτας της 75ητηρειας τον Συνέδριον. Τας 25 Μαρτίου ήρχισαν αι έφοτας της 75ητηρειας τον Συνέδριον. Τας 25 Μαρτίου ήρχισαν αι έφοτας της 75ητηρειας τον Συνέδριον.

Φιλοκενούν αι Αθήναι τόν γραμματέα του Πατριαρχείου του Καζαρού και Δ. Καλλίμαχον, έναν άπο τους λιγοστους κληρικους που τιμούν την έκλησην μας. Μελετήτης, έργατης της πένας ακόραστος, με πλανύεμα, με άντιλημαν και βάθος σκέψης, παντόσιας ποτέρος οποίους ποτέρος οι παρέμποροι της πανεπιστημίου, ποτέρος οι παρόντες και ποτέρος οι παρόντες.

Η Στήλη των Νέων εις τό έρχομενον φιλλάδιον, έπειδη λείπει ο χρόνος.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

«Δομαρα και Χοροί» άπο Χρίστου Αποστολίδου, Λεμεσός Κύριον, φρ. 7.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ 23^{ΟΥ} ΤΟΜΟΥ

A.

Κριτικά σημειώματα : «Είσογηγή εἰς τὴν μελέτην τῶν ξυμφεων» ὑπὸ Α. Φωκᾶ σελ. 184.

A. B. Γ.

Θεριδόν θεατρον σ. 58.

ΑΓΡΙΠΠΑ

Πολιτική Σελις σ. 253.

ΑΘΗΝΑΙΑΣ

Γυναικία ζωή, σ. 28.
Η Μόδα, σ. 60, 92, 126, 158, 190, 223, 254, 286, 319, 348.

«Δύναμις» Ελληνίδων, σ. 158.
Τὸ ἔργον τῆς Σωτηρίας, σ. 188.

Η Γυναικία εἰς τὴν Νοθείαν, σ. 189.
Κούρικαι συναθρούσεις, σ. 223.

Α. Σ. ΑΡΒΑΝΙΤΟΠΟΥΛΟΥ

Λαϊκαὶ παραδόσεις, σ. 29.
Κριτικά σημειώματα :

«Ἄι Περαναὶ ἐξεταζόμεναι διὰ τῶν αἰώνων», Π. Χ. Αποστολίδην, σ. 343.

ΑΡΙΣΤΙΠΠΟΥ

Διαλέξεις, σ. 312.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΟΥ

Κρήτη καὶ Ἑλλας τρεῖς χιλιετρίδας πρὸ Χριστοῦ, σ. 268.

ΝΙΚ. ΒΑΣΙΛΕΙΔΗ

Απὸ τὴν Κορωνιτινούσιον :

Η φιλολογικὴ κίνησις, σ. 155.

Γ. Μ. ΒΙΖΥΗΝΟΥ

Παλῆς Σελίδες : Ερωτὴ προσία, σ. 340.

Θ. ΒΛΕΚΑ

Ἀποστολὴ καὶ μέθοδος τῆς ποιητικούλογίας, σ. 27.

Ζωγραφικὴ κίνησις, σ. 60.

Ἄνθρωποι Κλάδοι, σ. 124.

Ἐναὶ νέον ἔργον τοῦ Γκατάτη, σ. 124.

Δοματικὴ φιλολογία, σ. 157.

ΗΑ. Η. ΒΟΥΤΙΕΡΙΔΗ

Η μόρφωσις τοῦ αἰσθήματος, σ. 45.

Παλῆς Σελίδες : «Ο Αθεος», σ. 13. — «Η γλώσσα, σ. 76.

Τὸ Δοράδι, σ. 77.

Στοχασμοί, σ. 268.

Η 75ετηρία τοῦ Πανεπιστημίου, 1837-1912, σ. 291.

Η ζωφόρος τοῦ Πανεπιστημίου, σ. 329.

Κριτικά σημειώματα :

Κωστῆς Παλαμᾶ. «Ο Τάφος». — «Ο πρῶτος λόγος τῶν Παραδείσων», σ. 25.

Ίδιας «Οσοι ζωτανοί», σ. 26.

Πλ. Ροδονάκη. «Τὸ φλοιομέρον ράσο», σ. 56.

Δελτίο τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Ομίλου, σ. 57.

Γ. N. Χατζιδάκη. «Νεοελληνικαὶ μελέται», σ. 57.

«Εμι. Ροΐδης», Βιογράφικὸν σημείωμα ὑπὸ Β. M. Αρδεάδον, σ. 87.

«Σὰν παραμύθι», σ. 88.

Ἐπιστημονικὴ Επετηρίς, Ζ' 1910-1911, σ. 88.

Τραγούδια. Τόνη Χρονιδή, σ. 88.

«Πολεύομενα εἰς τὸ Νεοελληνικὸν Λεξικὸν» ὑπὸ Α. Μπότσονδρον, σ. 124.

«Τραγούδια» Αγγέλου Σίβυλλα, σ. 124.

«Αγράμπελη» Στεφάνου Βεργουδάκη, σ. 153.
«Ωδὲς» Γερασ. Σπαταλᾶ, σ. 154.

Τραγούδια τοῦ Βεραντέσον, μεταφ. Δεωνίδα Ραζέλον σελίς 154.

Πλ. Ροδονάκη. «Ο θράμβος», σ. 183.
Αριστοφάνες «Ιππεῖς» μεταφ. Μ. Αΐρεση, σ. 184.

«Σὰ φίω ἢ ποιέματα ὑπὸ Γ. Μιχαηλίδηον, σ. 184.

Κ. Χοριτσούνον. «Η κεφαλὴ κούκλα», σ. 249.
Ἐνοπλίδων. «Εὐάθη», μεταφ. Ν. Ποσιώτη, σ. 250.

Γιάννη Βλαχογιάννη. «Τὸ Σοῦλι», σ. 282.
Σωτήρης Σκιτη. «Ο Γύρος τῶν Ωρῶν», σ. 283.

Γρ. Σενοκούλον. «Ο Κακὸς δρόμος», σ. 283.

«Οι Καμῷοι τῆς Αιγυθάλασσας καὶ τὰ Σατυρικὰ Γυμνάσιατα», Κωστῆς Παλαμᾶ, σ. 341.

«Νησιώτικες Ἱστορίες», Αργυρόη Εφταλιώτη, σ. 343.

Δίνος. «Ἄττις», σ. 343.

«Βραδυνὰ Τραγούδια», Α. Ασπροθαλασσίτα, σ. 343.

ΔΗΜ. Σ. ΒΟΥΤΥΡΑ

Οἱ διηγήσεις τοῦ Ατολγανον, σ. 38.
Τὸ δύνικο ποῦ δὲν τελειώνει, σ. 261.

ΜΑΡΚΟΥ ΓΑΛΗΝΙΟΥ

Φιλολογικὰ Μημόσινα : Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης, σ. 168.
Περικλῆς Γιαννόπουλος, σ. 334. Πρόσωποι, σ. 195.

ΓΕΛΩΤΟΠΟΙΟΥ

Ο κ. Θεοτόκης. Τὸ Τριώδιον, σ. 190. Η φαῖδη τοιοῦτο, σ. 222. Πολιτικὴ Απόκρεω, σ. 256. Ρά - Βέ, σ. 286.

ΡΕΜΥ ΝΤΕ ΓΚΟΥΡΜΟΝ

Μωρὸς Μάτεροιχ, σ. 42.
Ἄνρυν τὲ Ρενί, σ. 243.

Χ. Θ. ΔΑΡΑΛΕΞΗ

Θάσιον : Η μίμη ποὺ φουσκώνει, σ. 26.

Ιόλη, σ. 26.

Ο λοχαγός, σ. 27.

Οι τικημένοι, σ. 184.

Νησηφόρος Φωκᾶς, σ. 185.

Φύλια μεταξὺ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, σ. 140.

ΔΗΜ. ΔΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ρύθμοι, σ. 196.

ΕΙΡΗΝΗΣ ΠΟΛ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Νησιακὸς κῆπος, σ. 35.

Ἐλέαρχον Κούντετο, σ. 89.

Η καστάνον, σ. 106.

Διαλέξεις, σ. 154.

Ἐλέαρχον Κούντετο, σ. 155.

Ἐλάτις Καλογερόπολου, σ. 163.

Διαλέξεις : Γέρων. Σωτηριάδης, σ. 217.

Ιστορίες, σελ. 241, 274, 305, 338.

Μονοική, σ. 186, 226, 251, 285, 314, 344.

ΠΟΛ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Παλῆς Σελίδες :

Βνιαντινὰ Χριστούγεννα, σ. 142.

Νησηφόρος Φωκᾶς, σ. 174.

Απόκρεω. Χοροί. Κούλουμα, σ. 245.

Ε

Ἐκεῖνοι ποὺ φεύγουν : Τυμόλεων Αργυρόπουλος, σ. 219.

ΕΙΔΙΚΟΥ

Ο Ράλλειος διαγωνισμός, σ. 315.

Ν. Ε. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗ

Βαλκανικὴ Ομοσπονδία, σ. 165.

Η Ρονμαρία καὶ ἡ Χερσόνησος τοῦ Αίγαον, σ. 230.

ΣΠ. Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ἐργασικὴ κατεύθυνσις, σ. 199.

ΙΟΛΗΝΤΟΥ

Απὸ τὴν ἐρατήν τοῦ Αυκτείου τῶν Ἑλληνίδων, σ. 189.

ΙΩΝΟΣ

Πρῶται εἰς τὰς Ἀθήνας πλαστικαὶ εἰκόνες, σ. 169.

Κ

Ἐπιστήμη καὶ δογματική, σ. 316.

Δ. ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΥ

Δέοντα φιλαράντια τοῦ 1797 κατὰ τῶν Ἑπτανησῶν καὶ Σφανταρῶν, σ. 106.

Ε. ΓΚΟΜΕΖ ΚΑΡΙΛΛΟ

Γαλλικὸν καὶ Γερμανικὸν πινακίδα, σ. 116.

Π. ΚΑΡΟΛΙΔΗ

Παλῆς Σελίδες : Τὸ Συνέδριον τῶν Ασιανολόγων, σ. 303.

ΧΕΙΡ ΚΕΝΤΑΥΡΟΥ

Η ἐκπαιδευτικὴ ἐπαγγελία, σ. 6.

ΑΔ. ΚΟΡΑΗ

Ἀνένδοτοι ἐπιστολαὶ : Ο Κοραῆς ὡς ἐμπόρος, σ. 227, 270.

Ν. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗ

Τὸ Διαλόκιον ποῦ ἐγίνηκε ἀγγελάκι, σ. 7.

Τὸ Τριζωτη, σ. 232.

Γ. ΜΑΡΚΟΡΑ

Καλοκαιρινὴ βραδνά, σ. 5.

Μ. ΜΑΤΕΡΑΙΓΚ

Στὴν πόρτα τοῦ ὄψεων. — Τοῖς καρδιές, (Μετάφραστος Ζ. Παπαντωνού), σ. 45.

Η ἀδελφὴ Βεατρίκη, (Μετάφρ. ΑΒΓ) σ. 73, 111, 144, 171.

Α. ΜΑΥΡΟΥΔΗ

Απὸ τὸ Παρόια : Τὸ σαλόνι τοῦ Θεοποτάδου, σ. 59. — Ο Ιμρέκον καὶ οἱ Μωρὶς Μπαρόζες, σ. 346.

ΚΙΜ. ΜΙΧΑΗΑΛΙΑΗ

Κωσταντίνος Χοριτσούνος, σ. 67.

Η μετοικία, σ. 137.

Η προτομὴ τοῦ Σολωμοῦ, σ. 188.

Θωμᾶς Θωμόπουλος, σ. 220.

Ἀλληλοφαγώματα, σ. 286.

Τζαλήμις Κάρδιον Γιούνη, σ. 347.

ΕΚΤΟΡΟΣ ΜΠΕΡΑΙΟΖ μετάφρ. ΕΑΗ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ καὶ ΚΩΣΤ. ΚΑΜΗΟΥΡΟΓΛΟΥ

Αἱ ἑνέα συμφωνίαι τοῦ Μπετόβεν, σ. 54.

Η ἡρωικὴ συμφωνία, σ. 216.

Α. ΜΠΙΟΝΙΕ μετάφρ. Χ. Θ. Δ.

Τὸ μειδάμα τῆς Αρφοδίτης, σ. 99, 176, 202.

ΑΛ. BUCHON μετάφρ. ΗΑ. Π. Β.

Τὰ νέα βιβλία : σ. 78.

ΜΥΡΤΙΟΤΙΣΣΑΣ

Στὸ φίλο ποὺ μᾶς ἔφηγε. — Στὸ χωριό, σ. 38.

Ν.

Κριτικὰ σημειώματα : Κ. Φ. Σχόκον, Εθνικὸν Ημερολόγιον 1912, σ. 154.

ΠΑΥΑΔΟΥ ΝΙΒΒΑΝΑ

Γοδιματα ἀπ' τὸ χωριό, σ. 25, 56, 87, 124, 153, 189, 217, 249, 282, 312, 341.

Κωσταντίνος Χοριτσούνος, σ. 150.

ΓΡΗΓ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

Η φάτην, σ. 131.

ΟΦΜΑΝΣΤΑΛ μετάφρ. Κ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

Ηλέντρα, σ. 11.

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ

Φωτογραφικὸν διάγωνον, σ. 32, 128, 160, 192.

</

ΑΛ. Δ. ΦΩΤΙΑΔΗ

*Ανοιχτά μυστικά, σ. 70.

KNOYT ΧΑΜΣΟΥΝ μετάφρ. Τ.

Μυστήρια, σ. 16, 46, 80, 118, 146, 180, 208, 236, 277, 310, 332.

ΚΩΝΣΤ. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΥ

Τέ βιβλίο τῆς Αδηοκρατείας Ἐλισάβετ, σ. 68.
Η καρένα κούκλα, σ. 103.

Ω:

«Ο Φωνογράφος ἐν τῷ δικαίῳ» ὑπὸ Αλεξ. Ν. Σιάτον, σ. 284.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

Δίστυχα τῆς Τήρου, σ. 127.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

Σελ. 91, 126, 218, 250, 344.

ΕΙΚΟΝΕΣ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ

Κλεονίης Ασαριότη: Σκήτο, σ. 109.
2 πορτραίτα, σ. 322, 329.

Σπουδή, σ. 331.

Τοπίο, σ. 331.

Βάν - Ντύν: Πορτραίτο, σ. 267.

Θ. Γκεώργυη: Φορτωμένος τὰ δίχτυα, σ. 34.

Γ. Γουναρδοπούλου: Ἀπὸ τῶν Ράλλεων διαγνωσμάτων, σ. 316.
Ν. Γύζη: Ἀνοιξις, σ. 130.

Καλοκαίρι, σ. 134.

Φθινόπωρον, σ. 135.

Ε. Ιωαννίδη: Πορτραίτο Κας Εὐφροσύνης Δραγούδη, σ. 4.
Πορτραίτο Λ. Μαβίλη, σ. 9.

Α. Ζάχος, σ. 113.

Πορτραίτο Κας Θ. Παπαδ., σ. 194.

4 αποντάι, σ. 201, 203, 207.

Σκήτο Ελ. Καλογεροπούλου, σ. 211.

Θαλείας Φλωρᾶς Καραβίτα: Σκήτο Ελένης Δημητραπούλου, σ. 98.
Ψαρόπουλο, σκίτσο, σ. 108.

Μάξις Κλίμης: Δράμα, σ. 75.

Ν. Δύτρου: Ο Άι - Γιώργης, σ. 139.

Η ἀπομεφάλιος τοῦ Ἀγ. Ιωάννου, σ. 143.

Π. Μαθιωπόνιον: Ε. Ιωαννίδης, σ. 107.
Α. Μορώ: Αδέλφια, σ. 17.

Δ. Μπιστήνη: Ἀπὸ τῶν Ράλλεων διαγνωσμάτων, σ. 316.

Κάρος Νενέβαγι: Θυσίες Ἐρωτευμένων, σ. 79.

Ούντολες: Πορτραίτο τοῦ Καρδιάλη, σ. 66.

Ζ. Παπαντωνίου: Σκήτο απὸ τὸ γενίμα πρὸς τιμὴν τοῦ Ριαπέν, σ. 307.

Α. Ρόλ: Καλοκαιρινὴ ἡμέρα, σ. 71.

Παύλου Σουών: Πορτραίτο, σ. 112.

Φράντης Στούν: Ηλάν, σ. 269.

Στέφραν - Σύντιγη: Νίκητα, σ. 47.

Μπέρν - Τζόουν: Αιγαλείνη Ράιλη, σ. 258.

ΓΕΔΟΙΟΓΡΑΦΙΑΙ

Η νέα μόδα τὸ 1912, σ. 21.

123 ἐναπομένοα πεοίσσενμα ενδύσισκω... Καὶ μὲ τὴν χρῆσιν τοῦ ἐνὸς μόνον δρφαλίμον... Βεβαίως θὰ εἶναι διττάσιον ἔτσι καὶ τοὺς δύο δρφαλίμονες ἐν χρήσει, σ. 64.

Σεῦ σπίτι μον τὰ κορίτσια μον ἔχουν τὸ καθένα τὸ πιάνοντος, σ. 273.

Ἀπόστασια τῆς ζωφόρου τοῦ Πανεπιστημίου, σ. 334, 335.

ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑΙ

Μαρίκα Κοιοπούλη, Ἡλέντρα, σ. 11.

Η ΣΤΗΛΑΙΤΩΝ ΝΕΩΝ

Σελ. 182, 248, 281.

Η ΠΡΩΤΟΜΗ ΤΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ

Σελὶς 318.

ΕΙΛΗΣΕΙΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Σελὶς 29, 62, 93, 127, 159, 255, 286, 320, 348.

Τὸ γλωσσικὸν ἔτημα, σ. 313.

Ἡ ἐπαποταστηρίος τοῦ Νικηνῆς, σ. 222.

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Σελὶς 31, 64, 96, 128, 160, 192, 224, 256, 288.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Σελ. 32, 64, 96, 128, 160, 192, 224, 256, 288, 320, 349.

Αιγαλείνη Λασπαρίδη, σ. 35.

Ε. Φέρση, σ. 41.

Μωρὸς Μάτερλιγκ, σ. 42.

Αἰμιλιανός, δ δολοφορθεῖς Μητροπολίτης Γρεβενῶν, σ. 57.

Α. Βαλογκέρμπερ, σ. 60.

Κωσταντίνος Χοήστομάνος, σ. 68.

Ἐλλής Καλογεροπούλου, σ. 162.

Πρόσται τοῦ Ἀθήνας πλαστικαὶ εἰκόνες, σ. 169, 70.

Π. κ. Μ. Μομφρεάτον, σ. 179.

Ἡ δις Ἀλεξανδρίδη, σ. 181.

Λευκάδιος Χέρν, σ. 206.

Ἐλλής Καλογεροπούλου, σ. 209.

Θωμᾶς Θωμόπουλος, σ. 220.

Αδαμάντιος Κοραής, σ. 226.

Ἄρον τὲ Ρενέ, σ. 243.

Αιγαλείνη Ράλλη, σ. 260.

Γεώργιος Σωτηρίδης, σ. 284.

Σπυρ. Λάμπας, σ. 290.

Κ. Σχινᾶς, σ. 295.

Ιωάννης Λοβέρδος, σ. 324.

Ἐρνέστος Φανέλλη, σ. 345.

Τζαΐμης Κάρλτον Γιούνη, σ. 347.

ΠΟΙΚΙΛΑΙ

4 εἰκόνες ἀπὸ τὸν «Νηπιακὸν οἶκον», σ. 36, 37.

Βινταντίνον φόρεμα, σ. 61.

Ἀπὸ τὰ τελεταῖα κινήματα, σ. 62.

Φόρεμα ἐπισκέψεων 92.

Τοάδηνμέρο στὴν ἀκρογαλαῖ. σ. 117.

Κινήματα ἐλληνορρωματικά, σ. 126.

Ἡ μόδα σ. 159.

Ο τάφος τοῦ Παπαδιαμάντη στὴ Σκιάθο, σ. 168.

Ἡ Αὐλὴ τῆς Βασιλίσσης Ἀμαλίας, σ. 175.

Τρεῖς εἰκόνες τῆς μόδας, σ. 191.

5 εἰκόνες ἀπὸ τὰ γυαπτία στήλας τὸν Παγασῶν, σ. 233,

237, 238, 239, 246.

2 εἰκόνες μόδας, σ. 254.

2 εἰκόνες μόδας, σ. 287.

Ἀραμητακὸν μετάλλιον τῆς Ιδρύσεως τοῦ Πανεπιστημίου, σ. 293.

Τὸ ποδόν τοῦ Πανεπιστημίου. — Τὸ λάθαρον τοῦ Πανεπιστημίου, σ. 296 - 297.

Ἀπόστασια τῆς Ζωοφόρου τοῦ Πανεπιστημίου, σ. 298,

299, 300, 301.

Τρεῖς εἰκόνες τοῦ Πανεπιστημίου, σ. 297, 303, 304.

2 Εἰκόνες μόδας, σ. 319.

Ἐλληνες πρόσωποι, σ. 337.